Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT — פרייז 20 גראשען — היינט 8 זייטען.

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 74/1674 | Łódź, Sroda 27 marca 1929 r. | זיבעטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, טו אדר ב׳, תרפ״ט | Nr. 74/1674

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פיעטריקאווער 21, טעל. 24-71

„גר. צעפעלין” פליהט איבער ארץ ישראל

די גאנצע בעפעלקערונג בעגריסט מיט התלהבות די לופט-שיף

חיפה, 26 (אטע) 4 א זייגער מיט 25 מינוט האט זיך די לופט-שיף „גראף צעפעלין” געפונען איבער חיפה.

אטען, 26 (אטע) לויט די לעצטע ראדיא־מעלדונגען האט זיך „גראף צעפעלין” 5 נאכמיטאג געפונען איבער יפו. די גאנצע בעפעלקערונג פון דער שטאט איז ארויס אויף דער גאס און האט בעגריסט די שיף. און האפען האבען אלע סירענעס געפייפט. די הורא־געשרייען פון דער בעפעלקערונג האבען זיך דערטראגען ביז צו דער שיף. 6 א זייגער מיט 20 מינוט איז די שיף איבערגעפלויגען ירושלים. פון שיף איז אראפגעלאזט געווארען א פאסטזאק. האלב 7 און אזענר איז „גראף צעפעלין” געפלויגען איבער׳ן ים־המלח.

דירה-געלד-פראיעקט

זאל דערווייל אפגעלעגט ווערען

ווארשא, 26 (טעלעפאניש). ווי מיר ווערען געוואהר איז דער בנין פון העכערען דאס דירה-געלד בכדי צו שאפען א פאנד אויף בויען ביליגע דירות, דערווייל אפגעלעגט געווארען אויף א לענגערע צייט צוליב דער גרויסער געגנער־שאפט, וואס דער פראיעקט האט אנגעטראפען אין דער געזעלשאפט. אנשטאט דעם ווערען איצט דורך דער רעגירונג בעטראכט אנדערע פראיעקטען וועגען שאפען קאפיטאלען פאר בוי-צוועקען. אין דער ערשטער רייה זאל אויסגענוצט ווערען פאר בוי-צוועקען די אינערליכע הלואה פון 100 מיליאן זלאטעס. וואס איז שוין בעשטעטיגט געווארען דורכ׳ן סיים. חוץ דעם אויך די 125 מיליאן זל., פאר וועלכע דאס פינאנץ-מיניסטעריום וועט איינ־קויפען ווערט-פאפירען.

—=:::=—

נאך דער שליסונג פון דער סיים-סעסיע

הארטנעקיגע קלאנגען וועגען פארשטעהענדע וויכטיגע רעגירונגס-ענדערונגען

ווארשא, 26 (טעלעפאניש פון אונזער סיים־קארעספאנדענט) נאך דער שליסונג פון דער סעסיע פון סיים און סענאט איז היינט אין די סיים־קולוארען געווארען לעדיג. די דעפוטאטען האבען אפגע־נומען זייערע דיעטעס און זיך צופאהרען א היים.

אין צוזאמענהאנג מיט דער שליסונג פון דער סיים־סעסיע געהען ארום קלאנגען וועגען חלוקי־דעות אין דער רעגירונג, א טייל מיניסטארען האבען געהאלטען, אז מ׳דארף געבען דעם סיים די מעגליכקייט צו ארבייטען, בלויז איבעררייסען די סיים־סעסיע — נישט אינגאנצען שליסען.

עס פערשפרייטען זיך ווייטער עקשנות׳דיגע קלאנגען וועגען ענדערונגען אין דער רעגירונג, עס זאל זיך נישט האנדלען אין א רעקאנסטרוקציע און ענדערונגען אין 1 אדער 2 מיניסטארען־פארט־פעלען. ס׳האנדעלט זיך וועגען א בערייטענדער ענ־דערונג, וועלכע זאל האבען א גרויסע פאליטישע בעדייטונג.

ווי מ׳שמועסט, זאל דער מלוכה־פרעזידענט האבען אויסגעדריקט זיין ווונש, אז מ׳זאל מעגליך מאכען דעם פארלאמענט צו ארבייטען.

פרעמיער בארטעל האט ארויסגערוקט די קאנ־צעפציע, אז דער פרעמיער־אמט זאל געענדערט ווערען אויף א קאנצלערשאפט; די גאנצע פאליטיק פון קאבינעט זאל ליגען אין די הענד פון קאנצלער, וועלכער איז פעראנטווארטליך פאר׳ן מלוכה־פרעזי־דענט, און דער שפיץ פון די בעזונדערע מיניסטארען רעסארטען זאלען אװעקגעשטעלט ווערען פאכמענישע כוחות.

די אלע עווענטועלע ענדערונגען זענען אבער ווידער אפגעלעגט געווארען אויף א קורצער צייט, ווייל דער פרעמיער בארטעל איז שוין זייט 2 טעג קראנק אויף אנגינע.

ווי געזאגט, זענען דאס אלץ נאר קלאנגען און ס׳זענען נישט אויסגעשלאסען קיין איבערראשונגען.

—=:::=—

„אייראפא” אין פלאמען

שרפה אויף א ריזען-שיף אין האמבורגער פארט

האמבורג, 26 (אטע) אין דער נאכט אויף דינסטאג איז אויסגעבראכען א געוואלדיגע שרפה אויפ׳ן ריזען דאמפער פון דער לאיד-קאמ־פאניע „אייראפא”, וואס געפינט זיך אין האמבור־גער האפען.

„אייראפא” געהערט צו די גרעסטע דאמפערס אין דער וועלט. די שיף האלט 46 טויזענד טאן. זי האט געזאלט אינגיכען פערענדיגט ווערען און קירצליך אנהויבען צו קורסירען קיין אמעריקא.

די שרפה איז אויסגעבראכען צוליב אן־אונ־בעקאנטע סבה, און ווען עס זענען אנגעקומען די פייערלעשער, האט זיך שוין א גרויסער טייל פון דער גיגאנטישער שיף געפונען אין פלאמען. כדי צו לעשען דאס פייער זענען מאביליזירט געווא־רען אלע פייער-לעשער-כוחות פון האמבורג און אומגעגענד. אין דער אקציע האבען זיך בעטיי־ליגט 10 פייערלעשער-צוגען פון דער לאנד-זייט און 12 לעש-שיפען פון דער ים זייט. דער דאק, וואו די שיף ווערט געבוים שטעלט מיט זיך פאר איין פייער-ים. די אייזערנע ווענד פון דער שיף זענען אנגעגליהט. אונטער׳ן דרוק פון דעם אונגעהויערען וואסער שטראם, וואס איז גפלאזט געווא־רען אויף דער ברענענדיגער שיף האט זיך די שיף אויסגעדרעהט אין א זייט.

ס׳איז נאך נישט פעסטגעשטעלט געווארען, צי עס זענען אומגעקומען, וועלכע ס׳איז מענשען פון דעם פייער.

ברעמען, 26 (אטע) אין אווענד איז גע־לונגען די שרפה אויף דער „איירעפא” כמעט צו ליקווידירען. א טייל פון דעם ריזיגען דאמפער איז דאך געלונגען אפצוראטעווען.

געשטארבען ר׳ שניאור זלמן שניאורסאן

דער האמעלער רב און רבי

מינסק, (ספ. טעל.) פון האמעל מעלדעט מען, אז דארט איז נפטר געווארען דער בעריהמ־טער רב און חסידישער רבי, ר׳ שניאור זלמן שניאורסאן.

ר׳ שניאור זלמן איז געווען פון דער בעריהמ־טער שניאורסאן דינאסטיע. ער איז געווען א זוהן פון רעטשיצער רבי׳ן, אן אייניקעל פון ר׳ יהודה לייב קאפעכטער, דער עלטסטער זוהן פון ר׳ מענד־רעלע ליבאוויטשער.

ר׳ שניאור זלמן איז אלט געווען 68 יאהר. צוויי יאהר איז ער געווען רב אין סטאראדוב, קיע־ווער גובערניע, און פאר די לעצטע צוואנציג יאהר איז ער געווען רב אין האמעל, און מען האט אים אויך בעטראכט אלס חסידישען רבי. ער איז געווען א גרויסער למדן און וועלט׳מענש. צו אים פלעגען קומען אויף דין תורה׳ס נישט נאר יודען נאר אויך קריסטען, און עס איז אויך קיין נייעס נישט געווען, אז א סאוויעטישער קא־מיסאר, וואס שטאמט פון חסידים זאל זיך אריינ־כאפען שטילערהייט צו ר׳ שניאור זלמן און ביי אים נעהמען א ברכה פאר דער חתונה. ער איז געווען זעהר פאפולער און הויך געאכטעט פון אלע קלאסען פון דער בעפעלקערונג.

מיט דעם טויט פון ר׳ שניאור זלמן ענדיגט זיך די דינאסטיע פון רביים פון דעם צווייג פון דער שניאורסאן פאמיליע. ער איז געווען איינער פון די לעצטע פארשטעהער פון די חסידי חב״ד.

דער נפטר לאזט איבער צוויי זיהן — אייגער דער בעוואוסטער געלעהרטער, פראפעסאר פי־שעל שניאורסאן, וועלכער איז איצט אין אמעריקא, און דער צווייטער זוהן איז דער געוועזענער טשער־ניגאווער רבי, וועלכער געפינט זיך איצט אין פאריז. עס בלייבען אויך צוויי טעכטער, איינע א דאקטאר־קע, וועלכע פראקטיצירט איצט אין האמעל.

די רעגירונג זיך צוריקגעצויגען

פון דער טראנזאקציע מיט׳ן ראטשילד-באנקהויז

ווארשא, 26 (טעלעפאניש) א גרויסע סענ־סאציע האט ארויסגערופען די ידיעה וועגען דעם, אז די רעגירונג ציהט צוריק איהר פראיעקט וועגען אפקויפען די נאפט־קוואלען פון „נאזי ווסכאדניע”, ארום וועלכען עס האט זיך לעצטענס אזוי שטארק געטומעלט אין סיים און צוליב וועלכען עס איז זאגאר געקומען צו צוויי מארשאלעק-גריכטען.

דער האנדעלס-מיניסטער קוויאטקאווסקי האט צוגעשיקט צום סיים־מארשאלעק דאשינסקי א בריף אין וועלכען ער מעלדעט, אז צוליב דער ספעציפישער אטמאספערע. וואס האט זיך געשאפען ארום דער פראגע פון אפקויפען די אקציעס פון „נאזי ווסכאד־ניע”, האט די רעגירונג בעשלאסען צוריקצוציהען פון סיים איהר געזעץ־פראיעקט וועגען דער דאזיגער טראנזאקציע.

עקסצעסען בעת א באקס-קאמף אין טשיקאגא

100 פערזאן פערוואונדעט

ניו־יארק, 26 (אטע) בעת א באקס־קאמף צווישען א נעגער און א ווייסען אין טשי־קאגא איז געקומען צו זעהר ערנסטע עקסצעסען. ווען דער נעגער איז ערקלערט געווארען פאר בע־זיגט, האבען זיינע ראסען־חברים זיך פאר איהם אנגענומען. ס׳איז אויסגעבראכען א ווילדער געשלעג, ביי וועלכען העכער 100 פערזאן זענען פערוואונדעט געווארען. צווישען דעם ריזיגען המון צושויער איז ענטשטאנען א מוראדיגע פאניק. אלע האבען גע־מיינט, אז ס׳קומט פאר א געשלעג צווישען פיינד־ליכע פערברעכער־קליקען. נאך פיל מיה איז דער פאליציי געלונגען צו מאכען ארדנונג. העכער 100 פערזאן זענען ארעסטירט געווארען.

מזל טוב! XXV מזל טוב!

אונזער הארציגען מזל טוב ווינשען מיר אונזער געעהרטען שעף ה׳

ליפמאן מאשקאוויטש און פרוי

צו זייער זילבערנער התונה און מיר ווינשען זיי צו דערלעבען זייער גאלדענער חתונה בתוך נחת ורחבות.

די אנגעשטעלטע

פינטשע לעבענבוים, דוד קאלינסקי

אוניברסיטה עממית

ע״י ההסתדרות הציונית.

היום, יום ד׳ (27/3) בשעה 8.30 בערב

תערך באולם ההתאחדות הציונים (צגלנינה 4)

הרצאה עבוית

המרצה: אינג׳

פ. לינדר

על הנושא: „האדמה”

הכניסה חנם!

Dr. med.

L. Pikielny

אורלאג

ספעציעל ארצט פאר נירי־בלאזן-און הארן - קראנק

NAWROT 8

tel. 19-90

עמפפאנגט פון 4—7 אוו. נעמט אויך אן אין דער לעטשניצע „Zdrowie”, נאוואמיעסקא 3 פון 12½ ביז 2 אזייגער נאכם.

דער לאדזער פרוכטען-און געמיזע-הענדלער-פעראיין

און סעקציע פון קאלאניאל-בראנזשע, זגערזשער 28 מאכט בעקאנט, אז זונטאג, דעם 31. מערץ ד. י., 11 א זייגער פארמיטאג, צום 2-טען טערמין ביי יעדער צאהל מיטגלידער 1 א זייגער מיטאג קומט פאר אין פעראיינס לאקאל, זגערזשער 28

די יעהרליכע גענעראל-פערזאמלונג,

צו וועלכער עס ווערען איינגעלאדען אלע אונזערע פעראיינס-מיטגלידער.

טאג-ארדנונג: 1) ערעפונג פון דער פערזאמלונג. 2) וואהל פון א פארזיצענדען און בייזיצענדע, 3) פארלעזען דעם בעריכט פון יאהר 1928, 4) בעשטעטיגען דעם בודזשעט פאר׳ן יאהר 1929, 5) וואהלען פון א פערוואלטונג, קאנדידאטען, רעוויזיאנס-קאמיסיע און שידס-געריכט, 6) פרייע פארשלאגען.

בעמערקונג: שטים-רעכט צו די וואהלען וועלען האבען נור די מיטגלידער, וועלכע וועלען רעגולירען זייער מיטגלידס-בייטראגען ביז דער פערזאמלונג.

די פערוואלטונג.

5484

דער טרויער-טאָג אין פראנקרייך

די גראנדיעזע לויה פון מארשאל פאש

ווארשאַ, 26 (טעלעפאָניש). היינט אין טאָג פון דער לויה פון מאַרשאַל פאָש, זענען אַלע הייזער דעקאָרירט געוואָרען מיט נאַציאָנאַלע פעהנער, אויף די רעגירונגס, קאָמונאַלע און מיליטער-בנינים זענען די פעהנער ציליב טרויער אַראָפּגעלאָזען געוואָרען אויף דער העלפט.

היינט איז פאָרגעקומען אַ טרויער-גאָטעס-דינסט, אין וועלכער ס'האָבען אַנטיילגענומען די פאָרשטעהער פון דער רעגירונג.

פאַריז, 26 (אַטע). נעכטען זענען קיין פאַריז אָנגעקומען הונדערטער דעלעגאַציעס צו דער לויה פון מאַרשאַל פאָש. שפעט אין אָווענד איז אָנגעקומען דער קרוינפרינץ פון אויעלס אין דער בעגלייטונג פון ענגלישען אַדמיראַל האַלסעי. פירשט קאַראָל פון בעלגיען איז געקומען נאָכמי-טאָג.

פאַר דער קאַטעדרע נאָטר דאַם דע פאַרי האָבען דעפילירט אונצעהליגע מאַסען מענשען. די מאַכט האָט פעראָרדענט, אַז אין מאָמענט פון דער לויה זאָל פאָרקומען אַ גאָטעסדינסט אויף דעם אָרט, וואו ס'איז געפאַלען בעת'ן קריג דער איינ-ציגער זוהן פון מאַרשאַל פאָש.

אין דער לויה, וואָס איז היינט פאָרגעקומען, האָבען זיך בעטייליגט הונדערטער טויזענדער מענשען, די רעגירונג, דער פאַרלאַמענט און סע-נאַט, דער גאַנצער פאַריזער גאַרניזאָן און צעהנד-ליגער דעלעגאַציעס פון אַלע מלוכות אין דער וועלט. דער טאָג איז אין פראַנקרייך געפייערט געוואָרען אַלס טאָג פון נאַציאָנאַלען טרויער.

וואַרשאָ, 26 (טעלעפאָניש). ווי מ'טיילט מיט, איז גענעראַל שיקאָרסקי אַרויסגעפאָהרען אויף דער לויה פון מאַרשאַל פאָש קיין פאַריז.

פער'משפט באנדיטען וועלכע האבען ערמארדעט א יודישען סוחר.

טשערנאָוויץ, 26' (יט"א טעלעגראַפיש). פאַר'ן טריבונאַל פון געשוואָרענע ריכטער איז פאָר געקומען דער פראָצעס געגען 2 באַנדיטען יאָהאַן שלעראר און מיסעוויטש, וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען אין ערמאָרדען און בערויבען דעם יודישען סוחר ישראל אַמפערער. די באַנדיטען זענען פער-משפט געוואָרען אויף 15 און 18 יאָהר טורמע.

די ידיעות וועגען סטאלינ'ס קראנקהייט

ריגא 26. (אַטע) פון מאָסקווע לייקענט מען אָפּ די קלאַנגען אַז סטאַלין זאָל אַרויספאָהרען צוליב קוראַציע-צוועקען אויף קאַווקאַז. אין די מאָסקווער פּאָליטישע קרייזען האַלט מען, אַז סטאַלין געפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון 2 בער-רימטענרע דאָקטוירים אין סאַנאַטאָריום „גאָרקי", וואו לענין האָט פערברענגט זיינע לעצטע טעג. סטאַלין האָט זיך אָפּגעזאָגט אַרויסצופאָהרען אויף קאַווקאַז און וויל נישט אָפּשטעלען זיין אַרבייט.

די מורא'דיגע פאניק בעת דער שרפה אין אקינא

המון ווארפט דעם קינא-דירעקטאר אין פייער אריין

מאָסקווע, 26. (ספּ. טעל.) די היגע צייטונגען ברענגען מורא'דיגע איינצעלהייטען וועגען דער שרפה אין קינאָ „אינאַלקין", בעת די שרפה האָט אויסגעבראָכען איז ענטשטאַנען אַן אומגעהויערער פאַניק. דאָס פּובליקום האָט זיך אַ לאָז געטוהן צו די רעזערוו-טירען. אין זאָל האָבען זיך געטראָגען ווילדע געשרייען. איינער האָט זיך געוואָרפען אויפ'ן צווייטען, מ'האָט זיך געריסען, געביסען און געשלאָגען. ווען די פלאַמען האָבען אַרומגענומען דעם זאַל וואו ס'האָבען זיך געפינען 120 מענשען, האָט דער פערזאַמעלטער המון האַלטענדיג דעם דירעקטאָר פאַר דעם שולדיגען אין דער שרפה, איהם אַריינגעוואָרפען אין ברענענדיגען בנין.

גלה ארעסטירט פאר מארד

קאָוונע, 26. (ספּ. טעל.) געכטען איז אויפ'ן בעפעהל פון דער פּראָקוראַטור פון קרייז-געריכט אַרעסטירט געוואָרען דער גלח אַלשעווסקי, וועלכער איז בעשולדיגט אין דערהרגענען אַ פרוי אין בריי-טשאַני.

פרימא דע ריווערא זאל רעזיגנירען

פאַריז, 26. (ספּ. טעל.) „לע זשורנאַל" מעלדעט פון מאַדריד, אַז אין די פּאָליטישע קרייזען הערשט די איבערציינגונג, אַז נאָך דער ערעפענונג פון דער אויסשטעללונג אין סעווילא און באַרצעלאָנאַ וועט פרימא דע ריווערא זיך אָפּזאָגען פון דער מאַכט.

דער אויפשטאנד אין מעקסיקע דויערט ווייטער

לאָנדאָן, 26. (אַטע). דער אויפשטאַנד אין מעקסיקא איז נאָך נישט דערשטיקט געוואָרען, לויט די לעצטע ידיעות איז דאָס רעגירונגס-מיליטער, אונטער דער אָנפיהרונג פון גענעראַל אַרמענטאַ אַ-רומגערינגעלט געוואָרען געבען טשיהואַהאַ פון די אויפשטענדישע, דער רעגירונגס-מיליטער פעהלט גע-וועהר און אַמוניציע.

15 נייע יודישע דארפס-ראטען אין קרים

מאָסקווע. (י.ט.אַ.) „ראָסטאַ" מעלדעט פון סימפעראָפּאָל, אַז דאָס פּרעזידיום פון קרימער „ציק" האָט בעשלאָסען צו שאַפען נאָך 15 יודישע דאָרף-ראַטען אין די ערטער פון די נייע יודישע ישובים אין יעווּפּאַטאָריער און זשאַנקאָיער ראַ-יאָנען.

א זוהן פון אלפרעד מאנד געוועהלט אין ענגלישען פארלאמענט

לאָנדאָן, 26. (יט"א טעלעגראַפיש).

ביי די דערגענצונגס-וואַהלען איז אויסגעוועהלט געוואָרען דער קאַנדידאַט פון דער קאָנסערוואַטיווער פאַרטיי הענרי מאָנד אַ זוהן פון אַלפרעד מאָנד (לאָרד מעלטשעט), הענרי מאָנד האָט בעקומען 9673 שטימען, דער קאַנדידאַט פון דער ליי-באָר-פאַרטיי 6563 שטימען און דער קאַנדידאַט פון די ליבעראַלען 6286 שטימען.

אטענטאט אויפ'ן דיכטער באלמאנט

געפלאנט דורך א מאנארכיסטישער ארגאניזאציע

בעלגראַד, 26- (ספּ. טעל.) אויף דעם בע-ריהמטען רוסישען פּאָעט קאָנסטאַנטין באַלמאָנט האָט מען געפּרובט אויספיהרען אַן אַטענטאַט.

אין האָטעל, וואו באַלמאַנט וואוינט, איז גע-קומען אַ יונגער, רוסישער עמיגראַנט און ערקלערט דעם דיכטער, אַז ער האָט אַ בעפעהל איהם צו דערהרגענען, אויב אָבער ער וועט בעקומען אַ גע-וויסע סומע געלד וועט ער דעם מאָרד נישט אויס-פיהרען. באַלמאָנט האָט אַלאַרמירט דעם האָטעל-פערסאָנאַל וועלכער האָט פערהאַלטען דעם עמי-גראַנט. ער הייסט באָריס סעליאַקין, ווי די אויספאָר שונג האָט פעסטגעשטעלט, האָט סעליאַקין ווירק-ליך ערהאַלטען אַן'אויפטראַג פון אַ גרופּע מאָנאַר-כיסטען צו דערהרגענען באַלמאָנט'ען.

209 יודען זענען אנגעקומען קיין קאנאדע אין פעברואר

מאָנטרעאַל. (י.ט.א.) די יודישע אימי-גראַנטען-הילפס געזעלשאַפט פון קאַנאַדע טיילט מיט, אַז צווישען די 4270 אימיגראַנטען, וואָס זענען אָנגעקומען קיין קאַנאַדא אין חודש פעברואַר זענען געווען 209 יודען.

גרויסע שפענדען פאר יודישע צוועקען

בוקאַרעשט, (יט"א) די קרובים פון נישט לאַנג פערשטאָרבענעם יאַסער פילאַנטראָפּ מאָריץ וואַרמעל האָבען אין זיין אָנדענק געשפענדעט אויף פערשידענע צוועקען 15 מיליאָן לעי. דערפון 10 מיליאָן — דעם יאַסער יודישען שפּיטאָל. 1 מיליאָן לעי אויף אַ הלוואה-פאָנד פאַר יודישע סטודענטען. 600,000 לעי פאַר אַן'אַרבייטער-סאַנאַטאָריום אויפן הר-הכרמל אין ארץ-ישראל און אַנדערע.

די הכנות צום זיבעצענטען ציוניסטישען קאנגרעס

ציריך, (יט"א) ד"ר הוגא הערמאַן, דער לייטער פון ציוניסטישען קאָנגרעס-ביוראָ, וועלכער איז געקומען אויף איינגע טעג קיין ציריך האָט זיך דאָ געשטעלט אין פערבינדונג מיט די אָפיציעלע רעגירונגס-אַמטען, בעזוכט דעם פּרעזידענט פון רע-גירונגס-ראַט פון קאַנטאָן ציריך, ווי אויך דעם פּרע-זידענט פון דער שטאָט ציריך, און געהאַט מיט זיי אַ לענגערן געשפּרעך וועגען אַ רייה פּרטים פון דער אָרגאַניזאַציע פון קאָנגרעס. ד"ר הערמאַן איז אויך אויפגענומען געוואָרען דורכ'ן שווייצאַרישען בונדעס-פּרעזידענט ד"ר האַב און געהאַט אַ רייה געשפּרעכען מיט פאָרשטעהער פון רעפּאַרטאַמענט פאַר אויסערן-ענינים.

ווי ד"ר הערמאַן האָט ערקלערט, וועט דאָס קאָנגרעס-ביוראָ געעפענט ווערען וואַהרשיינליך נישט פאַר יולי. מען דאַרף רעכענען, אַז די אָרגאַניזאַ-ציע-הוצאות וועלען היינטיגעס יאָהר זיין פיל קלענער ווי אין די פריהערדיגע יאָהרען.

„ארט"
זאַכאַדניאַ 43

יודישער קאַמער-טעאַטער
לייטונג: מ. בראָדערזאָן און ד. ביינעלמאַן.

משלח מנות.
פאַר די פריינד פון „ארט"

היינט — 1 פאָרשטעלונג: אָנהויב 9.30 אַ זייגער אין אָוועגד
אַ גרויסער געמישטער המן-טאַש א. נ.:
„דלפון טאַנצט"
1. קעניג. 2. אַ מויד אַ צימעס. 3. הויף זינגער, 4. זזמצי-וואָוינונג. 5. אַליבאַבאַ. 6. מיס יודעס. 7. אונזערע קינדער. 8. מאָנאָלאָג. 9. מ'הוליעט.

טעקסטן: שלום עליכם, מ. בראָדערזאָן, י. אָבּצושאָנעק, מארשעליק, מאָשקאָוויטש. — מוזיק: קאָמפּ. דוד ביינעלמאַן און א. ראָזענבוים. ליט. לייטער: מ. בראָדערזאָן. מוזיק. לייטער: דוד ביינעלמאַן. רעזשי: קאָלעקטיווע. פלאַסטישע רעזשי: ז. קרוש. קאָנפעראַנסיע: מ. ערבוים. קאָסטיומען און דעקאָראַציעס (אויסגעפיהרט אין אייגענעם וואַרשטאַט): ד. מאַטום און ש. בלום. — ליכט-עפעקטען: י. יערוזאַלימסקי. קאָנצערט-מייסטער: ש. ביינעלמאַן.

די פאָרשטעלונגען הויבען זיך אָן פּינקטליך. דער זאַל איז גוט בעהייצט.
בילעטען צו בעקומען טעגליך פון 6 אָוועגד, פּאַספּאַרטו און הנחה-בילעטען נישט גילטיג.

וואַרנונג!

אַזוי ווי ס'האָבען זיך בעוויזען אין שטאָט פּער זידליגע נאָכגעמאַכטע פעלד-בעטען, מאַך איך בעקאַנט דאָס געעהרטע פּובליקום, אַז די

עכט= פּאַטענטירטע בעטעז עכט= פּאַטענטירטע
זענען פערזעהען נאָר מיט דער שוץ-מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַר וועלכע מיר זענען פעראַנטוואָרטליך ביז 3 יאָהר.

— צו בעקומען אין אַלע געשעפטען. —

אויסערדעם, בעזיצען מיר שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואהל
ניקעל-בעטען, אַמעריקאַנקעס,
ניקעל-קינדער-בעטען, קינדער-וועגעלעך,
טיש-בעטען, קינדער-בענקעלעך
מעטער-מאַס, אויף רעדלעך.

מאַטראַצען געבעטע, שאַטקאָווע און קאַנאַדיסקע
קאָזעטקעס און טאַפּטשאַנעס

בעמ.: בעטלעך מיט וועגטלעך ווייס און ברוין 17 זל., פּאָלאָווע-געט. 14 זל.
רעעלע בעהאַנדלונג. פאַבריקס-פּרייזען. זעמטליכע רעפּעראַטורן.
הורט לאָדז, פּאָלנאָצנאַ 24, טעל. 31-85. דעטייל

Dr. med.
B. Robinzon
אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
פּעטריקאָווער 10, טעל. 31-86
נעהמט אָן פון 8-9½ פריה און פון 3½-4½ נ

Dr. med. H. Lubloz
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32
[illegible]
נעהמט אָן פון 8-10 און פון 4-6 נאָכמ.

Dr. med. I. WAJNBERG
CEGIELNIANA 47, tel. 25-02
אינערליכע קראַנקהייטען. ספּעציעל פאַר לאַבען-און מאָגען-קראַנקהייטען, געשטראַהלטען און קינסטליכע [illegible]
נעהמט אָן [illegible] און נאָכמיטאָג פון 3-5

Dr. med. STUPEL
.12 Szkolna 12.
ספּעציאַליסט פאַר הויט-, האָר און מענערישע קראַנקהייטען, [illegible]
קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע
נעהמט אָן פון 6 ביז 9 אין אָוועגד.

URODONAL

פּאָדאַגראַ, דיקקייט, רעאומאַטיזם, אַרטעריאָ-סקלעראָז:
דער פערסם'טער דורך דעם אורין-קוואַס, דער פיל-ליי-דענדער קען גערעטעט ווערען נאָר דורך

קרבנות פון זויער-קוואַס
רעקאָמענדירט פון פּראָפ.
Lencenraux
געוועזענעם פּרעזעס פון דער מעדיצינישער אַקאַדעמיע

URODONAL

URODONAL צייל לאָזט-פאָנאַנדער דעם אורין-קוואַס
Generalna Reprezentacja: Warszawa, Fredry 4, telefon 76-56
URODONAL איז נאָר מיט אַ פּויליש [illegible]

אנאנסען אין „נייעם פאלקסבלאט" האבען דעם גרעסטען ערפאלג!

קורצזיכטיגע און שעדליכע פּאָליטיק

אין נעכטיגען נומער פון אונזער צייטונג האָבען מיר איבערגעגעבען בקיצור די רעדע, וואָס מי־ניסטער זאַלעסקי האָט געהאַלטען וועגען דעם פּראָבלעם פון נאַציאָנאַלע מינדערהייטען, אין דער אינ־טערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק שטיצענדיג זיך אויף די רעזולטאַטען און איינדרוקען פון דער לעצטער סע־סיע פון פעלקער־ליגע־ראַט.

מינ. זאַלעסקי האָט בעטאָנט, אַז די גרעסטע דיפּלאָמאַטישע קונסט און דער געשיקסטער אויסערן מיניסטער וועט נישט פיל העלפען אויב די אַלגעמיינע קאָניונקטור און די אינערליכע פּאָליטיק וועט נישט זיין קיין גינסטיגע.

מיר האָבען טאַקע בעת דער סעסיע פון פעל־קער־ליגע־ראַט פעסטגעשטעלט, אַז די פּאָליטיק פון דער פּוילישער רעגירונג בנוגע די מינדערהייטען ריכטעט זיך מיט דער אַרורכגעהענדער קאָניונקטור און נישט מיט דער טובה פון די מינדערהייטען. די אַלגעמיינע קאָניונקטור איז אַפילו נישט געווען קיין גאַנץ גינסטיגע, ווייל אויסער קאַנאַדע און דייטש־לאַנד האָט דעמאָלט פּוילען נאָך געהאַט געגען זיך פינלאַנד, עסטלאַנד און לעטלאַנד, שוין נישט רעכ־נענדיג די מלוכות, וואָס זענען נישט רעפּרעזענ־טירט אין פעלקער־ליגע־ראַט, און וועמענס שטע־לונג אין דער דאָזיגער פראַגע איז נישט בעקאַנט. עס איז אָבער גענוג געווען אַז פּוילען זאָל האָבען די אונטערשטיצונג פון דער קליינער קאָאַליציע און גריכענלאַנד און קודם־כל פון ענגלאַנד און פראַנק־רייך, כדי איבערצוצייגען דעם ענין אויף דער זייט פון פּוילען.

מיר זענען אָבער אין אַ גאַנץ אַנדערער מיי־נונג ווי מיניסטער זאַלעסקי. מיר האַלטען, אַז די מינדערהייטס־פראַגע קען נישט בעטראַכט ווערען פון שטאַנדפּונקט פון דער אָדער יענער קאָניונקטור. איבריגענס, איז מיניסטער זאַלעסקי זיך אַליין סותר, ווען ער שטעלט אַלס צווייטען בעדינג נעבען דער גו־טער קאָניונקטור אויך די אינערליכע פּאָליטיק. מיר ווילען נישט מאַכען קיין טעות, אַז אונטער אי־נערליכער פּאָליטיק פערשטעהט מינ. זאַלעסקי די פּאָליטיק פון דער מלוכה בנוגע די מינ־דערהייטען, אויב ס'איז אַזוי, פערלירט דאָך פּוילען איינעם פון די בעדינגונגען פון אינטערנאַציאָנאַלען ערפאָלג, דעמאָלט ווען די מינדערהייטען זענען נישט צופרידען.

דער מיניסטער זאַלעסקי האָט נישט בעריהרט אין זיין רעדע די פראַגע פון די סלאַווישע מינדער־הייטען און אויך נישט פון דער יודישער. און בעגרענעצט זיך נאָר אויף דער דייטשער מינדער־הייט, וועלכע וואָלט געקאָנט ביי אַ גוטען ווילען פון ביידע צדדים גאַנץ לייכט ערלעדיגט ווערען. דער מי־ניסטער האָט זיך, זעהט אויס, גערעכענט דערמיט, וואָס דייטשלאַנד זיצט אין פעלקער־ליגע־ראַט און מיט דער נויטיגקייט פון אַ ווירטשאַפטליכער פער־שטענדיגונג צווישען פּוילען און דייטשלאַנד.

אָבער דאָס, וואָס דער אויסערן־מיניסטער האָט פערשוויגען די פראַגע פון די סלאַווישע און יודישע מינדערהייטען, בעווייזט, אַז די רעגירונג בעזיצט נישט קיין פּראָגראַם אין די דאָזיגע פראַגען, אַז די פראַגע וויל מען אָפּשלעפּען אין דער אומענדליכקייט רעכענענדיג זיך מיט דער גוטער קאָניונקטור, און שטיצענדיג זיך אויף דעם, וואָס די דאָזיגע מינ־דערהייטען האָבען נישט אויסער די גרעניצען פון פּוילען קיין איינענע מלוכה, און פערמאָגען נישט קיין דירעקטען פערטיידיגער אין פעלקער־ליגע־ראַט. דאָס איז אַ קורצזיכטיגע און שעדליכע פּאָליטיק. די מינדערהייטען אין פּוילען קענען אויפ'ן גרונד פון מינדערהייטס־טראַקטאַט ווענדען זיך צו דער פערמיטלונג פון די מערב־מלוכות, צו פערטיידיגען זייערע רעכט אויפ'ן פאָרום פון דער פעלקער־ליגע.

מ'קען מסכים זיין מיט מיניסטער זאַלעסקי, אַז די אָדער אַן'אַנדערע פּראָצעדור אין דער פראַגע פון די מינדערהייטען וועט נישט האָבען קיין גרויסע ווירקונג אויף דעם גורל פון די מינדערהייטען און די בעזונדערע מלוכות. אָבער דאָ האַנדעלט זיך דאָך נישט וועגען דער פּראָצעדור אַליין, נאָר וועגען דער גרויסער ראָל וואָס וואַקסט פון טאָג צו טאָג — וועל־כע די מינדערהייטס־פראַגע הויבט אָן צו שפּילען אויפ'ן באָדען פון דער ליגע און בכלל אין דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק.

די קאָניונקטור אַליין, אויף וועלכער דער מיניסטער וויל זיך פערלאָזען, איז נישט קיין זיכערע זאַך. אין די נאָהענטסטע וואָכען קומען פאָר וואַהלען אין ענגלאַנד, בעלגיען און דענעמאַרק. אויב די לינקערע עלעמענטען וועלען זיגען, זאָגט זייער ווירקונג אין דער פעלקער־ליגע שטאַרק אויסוואַקסען. די בעציהונג פון דער ליגע צו די מינדערהייטען וועט זיך דעמאָלט שטאַרק ענדערען.

קיינעם פון די אייראָפּעאישע לענדער דראָהט נישט אַזוי פיל געפאַהר פון די נישט־רעגולירטע מינדערהייטס־פראַגען ווי פּוילען. פּוילען דאַרף דער־ריבער אַרויסווייזען פיל מעהר פערשטענדניש אין די דאָזיגע פראַגען, ווי יעדע אַנדערע מלוכה.

ר—ק.

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאַר אויערען, נאָז־, האַלז־ און לונגען־קראַנקה.
קאָנסטאַנטינער 9, טעל. 27-81.
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אָן
אין לעטשניצע, נאַלעווקי 17 פון 10—11 און פון 2—3

אורטייל אין פּראָצעס געגען מינסקער אַנטיסעמיטען

מאָסקווע. (י.ט.אַ.) אין מינסק איז פער־ענדיגט געוואָרען דער פּראָצעס געגען די כוליגאַ־נעס פון דער פאַבריק „נאָווקאַ" נעבען מינסק. עס איז בעוויזען געוואָרען, אַז די בעשולדיגטע האָבען אָנגעפיהרט אַ פערביסענע אַנטיסעמיטישע אַקציע געגען די יודישע אַרבייטער. דער הויפּט־בעשולדיגטער, קריזשעוויטש, האָט פערגוואַלדיגט 9 אַרבייטערינס. געגען קריזשעוויטש'ען זענען שוין פון לאַנג געמאַכט געוואָרען אָנקלאַגען אין „קעמערל", מען האָט זיך אָבער געמאַכט נישט וויסענדיג און געשוויגען.

דאָס געריכט האָט פעראורטיילט קריזשעוויטש'ן צו 5 יאָהר תפיסה. פון די אַנדערע אַנטיסעמיטען זענען פעראורטיילט געוואָרען: דענטשיק צו 4 יאָהר, זשאַוואָראָנקאָוו, וואַסילי און פּאַוועל ספּי־רידאָנאָוו צו דריי יאָהר, זאַבאָוולענקאָ 2 יאָהר, אונדראָוו, מיכאַיל ספּירידאָנאָוו און פּרעצאָוו צו אַנדערטהאַלבען יאָהר יעדער. דאָס געריכט האָט בעשלאָסען ווענדען זיך צו דער רעגירונג, אַז לגבי די פעראורטיילטע זאָל נישט אָנגעווענדעט ווערען די אַמנעסטיע.

אַ אויסצייכנונג פאַר אַ יודישען אַדוואָקאַט אין וויען

צום נאָמענסטאָג פון מאַרשאַל פּילסודסקי

וויען. (י.ט.אַ.) דער בעקאַנטער ווינער אַד־וואָקאַט ד"ר עמיל מערווין, וועלכער איז דער יוריסקאָנסול פון דער פּוילישער געזאַנדשאַפט אין וויען, איז צום נאָמענסטאָג פון מאַרשאַל פּילסודסקי בעשאָנקען געוואָרען מיט'ן פּוילישען „גאָלדענעם פערדינסט־קרייץ".

אַדוו. ד"ר מערווין שטאַמט פון אַ בעריהמ־טער רבנישער משפחה.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אויסצייכנונג איז אין דער היגער פּוילישער געזאַנדשאַפט פאָרגעקו־מען אַ באַנקעט לכבוד ד"ר מערווין.

טראָפימאָוו, באָלשעמיניקאָוו'ס מערדער

וועט געמשפט ווערען ענדע מערץ

לענינגראַד. (י.ט.אַ.) די פּראָקוראַטור פון פּסקאָוו טיילט מיט, אַז דער פּראָצעס געגען דעם „קאָמסאָמאָלעץ" טראָפימאָוו, דעם מערדער פון דעם יודישען אַרבייטער באָלשעמיניקאָוו, וועט פאָרקומען אין ענדע ה. ח.

אין פערשידענע טיילען פון ראַטען־פערבאַנד קומען פאָר אַרבייטער־פערזאַמלונגען, אויף וועלכע עס ווערען אָנגענומען רעזאָלוציעס וועגען דער מעשה באָלשעמיניקאָוו. כמעט אַלע רעזאָלוציעס פאָדערען פאַר טראָפימאָוו'ן טויט־שטראָף. דער אַלגעמיינער אינטערעס צום פאָרשטעהענדען פּראָ־צעס איז זעהר אַ גרויסער. די פּרעסע ווידמעט דער געשעהעניש פיל פּלאַץ.

אַ יוד בעשטימט אַלס רומעני־שער קאָנסול אין האָלאַנד.

בוקאַרעשט. (י.ט.אַ.) אין דער אָפיציע־לער צייטונג פון דער רומענישער רעגירונג איז פערעפענטליכט געוואָרען אַ דעקרעט, לויט וועל־כען דער יודישער סוחר יעקב גאַסטער איז בע־שטימט געוואָרען אַלס רומענישער קאָנסול אין האָלאַנד.

50 חלוצים ערלויבט אַרויסצופאָהרען

פון סאָוויעט־רוסלאַנד קיין א"י

מאָסקווע. (י.ט.אַ.) לויט'ן בעשלוס פון „ציק" האָבען 50 חלוצים אין מאָסקווע בעקומען פּעסער און וועלען אין קורצען אַרויספאָהרען קיין ארץ־ישראל. חוץ דעם וואַרטען נאָך 65 חלוצים אין פערשידענע פּראָווינץ־שטעט אויף אַנ'־אַרויספאָהר־ערלויבניש.

דעקלאַסירטע יודען אין לענינגראַד

זייער צאָהל האָט זיך פאַר די לעצטע צייט פערדאָפּעלט

לענינגראַד, (י.ט.א.) דאָ ווילען איצט פאָרשטעהער פון די געזעלשאַפטען „לעקאָפּא" און „טרוד", וואָס פערנעהמען זיך מיט איינאָרדנען די יודישע קוסטאַרען און דעקלאַסירטע יודישע מאַ־סען. אין אַ געשפּרעך מיט'ן י.ט.א.־פאָרשטעהער האָבען די דעלעגאַטען פון די דערמאָנטע געזעל־שאַפטען ערקלערט, אַז אין משך פון די לעצטע 3 – 4 חדשים איז די צאָהל יודישע הענדלער אין לענינגראַד פערקלענערט געוואָרען אויף אַ העלפט, און אַלס פּועל־יוצא דערפון איז פערדאָפּעלט גע־וואָרען די צאָהל יודישע דעקלאַסירטע אַרבייטס־לאָזע. דאָס איז אַ רעזולטאַט פון דער רעגירונגס־פּאָליטיק, וועלכע שטרעבט אויסצוראָטען דעם פּריוואַטען האַנדעל.

„לעפּאַקאַ" און „טרוד" שטיצען די דאָזיגע דעקלאַסירטע עלעמענטען דורך קרעדיטען און רויה־שטאָפען. העלפענדיג זיי אַזויאַרום צו ווערען קוסטאַרען. די הילף קען אָבער נישט זיין קיין בעדייטענדע. הויפּטזעכליך צוליב'ן מאַנגעל פון רויה־שטאָפען.

שוהלען ווערען פערוואַנדעלט אין קלובען

מאָסקווע. (י. ט. א.) דער אוקראַינער „וציק" האָט בעשטעטיגט אַ רייהע השתדלות'ן וועגען איבערגעבען בתי־מדרשים פאַר קלובען.

עס ווערען אָפּגעגעבען די בתי־מדרשים פון פאָלגענדע שטעט: וואָפּמיארקע (טולטשינער קרייז), ביעלאַצערקאָוו (צוויי שוהלען), טראָיאַנאָוו (וואָה־לין), קוסמין (פּראָסקוראָווער קרייז), קאַפּייגאָראָד (טולשטינער קרייז), דניעפּראָפּעטראָווסק (צוויי שוהלען), טולשטין (צוויי שוהלען), קערמענטשוג (צוויי שוהלען), וויניצע און קריוואָראָג.

יודישער שענקער — אַ בישאָף אין דער גרעסטער קירך אין קיעוו

געשיכטע פון אַ יוד, אַ משומד, וואָס איז ערשט אויפגעדעקט געוואָרען אין די קיעווער אַרכיוועז

די מעשה, וואָס ווערט דאָ דערצעהלט וועגען אַ יודישען שענקער, וואָס איז עולה לגדולה געוואָרען נאָך שמד — אַזוי ווייט אַז ער איז געוואָרען אַ פּראַוואָסלאַווער בישאָף — איז דאָ נישט לאַנג ענט־דעקט געוואָרען אין די קיעווער אַרכיוועז, אַזוי דאָס עס איז נישט קיין מעשה נאָר אַ ווירקליכקייט.

און פּאַסירט האָט עס אין אוקראַינע, אין יאָהר 1742.

עס איז דעמאָלט אַרויס אַ בעפעהל, אַז יודען טאָרען נישט וואוינען נישט אויף אוקראַינע, (דער רוסישער טייל פון אוקראַינע) און נישט אין רוס־לאַנד. ווער פון די „זשידעס" עס וויל דאָרטען בלייבען, מוז אָננעהמען די „פּראַוואָסלאַווע אמונה פון רוסישען גלויבען".

דאָס איז געווען אין דער צייט, ווען אין רוס־לאַנד האָט געהערשט די צאַריצע עליזאַוועטאַ.

זי האָט געשם'ט פאַר אַ פייערדיגע מיסיאָנערקע זי האָט נישט געזשאַלעוועט קיין געלד צו מאַכען פון די טאָטערען, קאַלמיקען, קירגיזען און אַנדערע שבטים — פרומע פּראַוואָסלאַווע קריסטען. האָט זי אויך געוואָלט דאָסזעלביגע טון מיט די יודען.

דער בעפעהל פון פערלאָזען אוקראַינע איז פערשפּרייט געוואָרען איבער אַלע שטעט און שטעט־לעך מיט דעם כאַראַקטעריסטישען מנהג פון יענער צייט. מען האָט געקלאַפּט אין גרויסע באַראַבאַנען, געהייסען אַלע יודען זיך צונויפזאַמלען אויפ'ן מאַרק־פּלאַץ און זיי איבערגעלייענט דעם טעקסט פון דער גזירה.

אַנ'אימה איז געפאַלען אויף די יודען. וואוהין זאָלען זיי געהן? פאַרוואָס שטערען זיי די קריסטען?

אינגאַנצען איז זייער צאָהל אויף רוסיש־אוק־ראַינע געווען גאָר אַ קליינע: 292 מענער און 281 פרויען. נישט קוקענדיג אויף זייער קליינער צאָהל, האָבען די יודען אין אוקראַינע אויפגעלעבט דעם האַנדעל.

די אוקראַינישע מיליטערישע פערוואַלטונג האָט אָבער געהאַלטען מיט די יודען.

דער דעמאָלסדיגער העטמאַן האָט געשיקט אַנ' אויספיהרליכען מעמאָראַנדום קיין פּעטערבורג און געבעטען, אַז מען זאָל די קליינע צאָהל יודען לאָזען וואוינען אין אוקראַינע.

דער פערבאָט פאַר יודען צו האַנדלען און צו וואוינען אין אוקראַינע וועט חרוב מאַכען עקאָנאָ־מיש דאָס לאַנד — האָט דער העטמאַן געשריבען — און וועט פּרענגען דערצו, אַז די הכנסות פון דער מלוכה וועלען קלענער ווערען.

די פרומע קייזערין איז אויפגעבראַכט געוואָרען, וואָס אַ פּראַוואָסלאַווער" העטמאַן נעהמט זיך אַזוי שטאַרק אָן פאַר די „זשידאָווסע סוחרים".

האָט זי געענטפערט סיי צום העטמאַן און סיי צו אַלע אוקראַינישע פּאָליאַקען, צווישען וועלכע עס האָבען געוואוינט די יודען, אַז —

„פון יעזוס'עס שונאים וויל איך קיין הכנסה נישט האָבען".

די גזירה איז געווען פערשטעמפּעלט.

האָט זיך צווישען די אוקראַינער יודען אָנגע־הויבען אַ שמד־בעוועגונג.

אַ סך פון זיי זענען סיי ווי געווען אָפּגעריסען פון יודישקייט — אמת'ע ישובניקעס, כלאָפּעס, גע־רעדט אַזוי ווי כלאָפּעס — און דעריבער איז דער גאַנצער ענין געווען פאַר זיי נישט קיין וויכטיגער.

די צאָהל פון משומדים איז געווען גאָר אַ בעדייטענדע. אָבער די מעהרהייט זענען פאָרט גע־בליבען יודען און האָבען פערלאָזט אוקראַינע.

צווישען די משומדים זענען פערהאַן אַ סך, וואָס האָבען געמאַכט גרויסע קאַריערעס אין אוק־ראַינע און אין רוסלאַנד.

מאַנכע פון זיי זענען געוואָרען מיליטער־לייט און מען וואָלט נישט געקענט דערקענען אין זיי אַ־מאָליגע יודען. אַזוי שטאַרק האָבען זיי זיך אַסימילירט אָבער אַזאַ קאַריערע ווי יעם האָבען געמאַכט צוויי ברידער, וואָס האָבען זיך שפּעטער אַ נאָמען גע־געבען קריזשאַנאָווסקי — איז זעלטען צו בעגעג־נענען אין דער געשיכטע פון יודען אין רוסלאַנד.

זיי זענען ביידע געווען שענקער, נישט ווייט פון דער „שוואַרצער טומאה" (ביעלאַיאַ צערקאָוו). איי־נער פון זיי, משה, האָט חתונה געהאַט מיט אַ רייכען אַרענדאַרס אַ טאָכטער און ווען עס איז אַרויס די גזירה, אַז יודען טאָרען נישט וואוינען אין אוקראַינע האָט זיך דאָס פּאָרפּאָלק אָפּגעשמדט.

משה דער שענקער, איצט אַנטאָן קריזשאַנאָווסקי, האָט אָנגעהויבען זיך שאַרען צו די מלוכה־רעדעל־פיהרער, ער איז געוואָרען אַ מיליטער־מענש, פריהער איז ער געווען אַ „סאָטניק" (קאָמאַנדיר מיט הונדערט קאָזאַקען) און ביסלעכווייז האָט ער זיך אַזוי אויסגעצייכענט, אַז פּעטער דער דריטער האָט איהם בעשטימט פאַר אַ פּאָלקאָווניק פון האַריאַצער פּאָלק (דעם 9־טען יאַנואַר 1752).

אָבער פאַר משה־אַנטאָן קריזשאַנאָווסקי איז מיליטער־דינסט געווען אַ מיטעל פאַר אַ גרויסען ציל.

זיין ציל איז געווען צו ווערען דער אַרענדאַר פון אַלע מלוכה־שטייערן אין אוקראַינע. אין אוקראַי־נע איז די פערוואַלטונג פון שטייערן געווען אין די הענט פון מיליטער.

דאָס איז געווען אַ ריזיגע אונטערנעהמונג, מען האָט געמוזט האָבען ריזיגע מענשען אויף אַלע גרעניצען און אויפּמאַהנען שטייער פון סחורות, וואָס מען פיהרט אַריין קיין אוקראַינע פאַר'ן פערקויף און פון סחורות וואָס מען פיהרט נאָר אַריבער דורך אוקראַינע אין אַנדערע לענדער.

משה־אַנטאָן קריזשאַנאָווסקי האָט זעהר שנעל געמאַכט אַ גרויס פערמעגען פון אַרענדירען די שטייער־פינאַנצען אין אוקראַינע. ער האָט אָבער אויך רייך געמאַכט די מלוכה־קאַסע — ווייל ער האָט יעדע קלענסטע זאַך בעשטייערט. רוסלאַנד איז גע־ווען פון איהם שטאַרק צופרידען און ער ווערט אָנ־גערופען אין אַ דאָקומענט, אַלס איינער „וואָס נעמט אָפּ זעהר עהרליך די שטייערען".

זיי האָבען אויף איהם געמסרט, אַז ער נעמט צוויי מאָל אַזוי פיל שטייערען וויפיל עס קומט אויס לויט'ן געזעץ.

דער סוף איז געווען, אַז מען האָט דעם פּאָל־קאָווניק־משומד־אַרענדאַר איינגעזעצט.

אין יאָהר 1754 ווערט ער אויס אַרענדאַר פון די מיליטער־פינאַנסען.

ער איז אָבער געווען אַזוי רייך, אַז ער האָט שוין געקאָנט אויסלעבען זיך רוהיג זיין לעבען.

וואָס ס'איז מיט איהם שפּעטער געוואָרען איז אומבעקאַנט.

דער צווייטער ברודער האָט געהייסען קאָנ־סטאַנטין פּאַוולאָוויטש קריזשאַנאָווסקי. ווי ס'איז גע־ווען זיין יודישער נאָמען — ווייסט מען נישט. און פּאַוולאָוויטש מיינט נישט, אַז זיין פאָטער האָט גע־הייסען פּאַוועל — נאָר אַז זיין שמד־פאָטער האָט אַזוי געהייסען.

קאָנסטאַנטין קריזשאַנאָווסקי איז געווען אַ שטיקעל למדן. ער פלעגט פערברענגען אין „ביעלאַיאַ צערקאָוו" ביי אַ רב און געלערנט.

נאָך דער גזירה פון יאָהר 1742 האָט ער זיך געשמדט. זיין ברודער דער סאָטניק, האָט זיך אַרומגעקוקט, אַז דער נייער „קריסט" קאָן מאַכען אַ קאַריערע נאָר אויף אַזאַ געביט, אויף וועלכען ער וועט קיין קאָנקורענטען נישט האָבען. אַזוי ווי ער קען לשון־קודש, וואָלט ער געקאָנט לייכט ווע־רען אַ פּראָפעסאָר פאַר העברעאיש אין קיעווער גייסטליכער אַקאַדעמיע.

די דאָזיגע אַקאַדעמיע איז געווען דער שטאָלץ פון די אוקראַינער. עס איז געווען אַ מין, להבדיל פּראַוואָסלאַווע ישיבה.

די סטודענטען פון דער אַקאַדעמיע, האָבען געפיהרט אַ לעבען עהנליך צו אונזערע ישיבה־בחו־רים. אָבער אַנשטאָט עסען טעג ביי פרעמדע —

(ענדע זעה 7־טע זייט)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

27 מיטוואך — טו אדר ב' תרפ"ט

מערץ
זון-אויפגאנג 5.53
זון-אונטערגאנג 5 57

שאפען אויסגעשולטע קוואליפיצירטע יודישע ארבייטער

מאכען א סוף צו די לופט-פרנסות—דאס איז די גראנדיעזע אויפגאבע פון „ארט"

ס'איז יעדענס חוב צו אונטערשטיצען „ארט" אין זיין טעטיגקייט

אין לאקאל פון „ארט" (וואולטשאנסקא 27) איז עהערגעכטען פארגעקומען א קאנפערענץ פון מיטגלידער און סימפאטיקער פון דער געזעלשאפט וועגען אונטערנעהמען א פראפאגאנדע און ווערבירונגס-אקציע לטובת „ארט".

די קאנפערענץ עפענט דער פרעזעס פון „ארט" ד"ר ווישעוויאנסקי, וועלכער בעגריסט די אנוועזענדע און ערטיילט דאס ווארט דעם אינוש. מארגולעס, וועלכער האלט א רעפעראט וועגן די אויפגאבען און דערגרייכונגען פון „ארט".

די געזעלשאפט „ארט" איז ענטשטאנען אין רוסלאנד, ווען יודען האבען נישט געהאט קיין רעכט צו וואוינען ווי עס האט זיך געגלוסט און די „טשערטא אסיעדלאסטי", האט אויסגעארבייט דעם טיפ פון יודען-סוחרים, מעקלער, לופט-מענשען א. ד. גל. א גרופע פעטערבורגער כלל-טוער האבען בעשלאסען אריינצופיהרען די יודען אין דער פראדוקציע, אויסבילדען יודען בעלי-מלאכות און ארבייטער.

בעת דער מלחמה האט די געזעלשאפט „ארט" געמוזט ענטוויקלען א הילפס-אקציע, ראטעווען פון הונגער און נויט, וועגען פערפאלגען דעם דירעקטען ציל פון „ארט" האט ראן קיין רייד נישט געקענט זיין.

אויך באלד נאך דער מלחמה זענען פיל יודען, וועלכע זענען געווען בעשעפטיגט ביי מלאכות פון די ווארשטאטען ארויסגעשטויסען געווארען און אין דער צייט פון אינפלאציע האט זיך צובליהט דער האנדעל און וואנדעל, אזוי אז די טעטיגקייט פון „ארט" האט קיין גרויסען ערפאלג נישט געהאט. די וואלאריזאציע האט אויסגעניכטערט און די צילען פון „ארט" האבען געפונען אנ'אפקלאנג אין דער יודישער געזעלשאפט.

די הויפט-אויפגאבע צו פראדוקטיוויזירען און אינדוסטריאליזירען די יודישע בעפעלקערונג געהט א דורך אין פוילען אין פערהעלטנישמעסיג גינסטיגע בעדינגונגען. די טעכנישע אויסבילדונג פון דער ארומיגער, נישט יודישער בעפעלקערונג שטעהט נאך נישט אויף דער געהעריגער הויך און די יודישע טעכניש אויסגעשולטע ארבייטער קענען מיט זיי קאנקורירען. עס זענען נאך פערהאן בראנזשעס, וואו יודען קאנען אריינדרינגען שווערער איז אין מערב, וואו די טעכנישע אויסבילדונג איז זעהר הויך.

די אויפגאבע פון „ארט" איז איצט אויסצובילדען קוואליפיצירטע ארבייטער, ווענדען די יודישע מאסע צו ארבייט און זיי אויסשולען אזוי, אז זיי זאלען קענען קאנקורירען מיט אלע אנדערע.

די ארבייט פיהרט דער „ארט" א דורך, אבער נישט אין אזא מאסשטאב, ווי עס איז דרינגענד נויטיג צו א ברייטען מאסשטאב פון דער ארבייט איז נויטיג די ברייטסטע אונטערשטיצונג פון דער יודישער בעפעלקערונג, סיי מאראלישע, סיי מאטעריעלע. צו דעם צוועק נעהמט דער „ארט" אונטער אנ'אקציע צו ווערבירען מיטגלידער און צו שאפען די מיטלען, כדי די ארבייט ווי געהעריג אויסצובויען.

וועגען דער טעטיגקייט און דערגרייכונגען פון „ארט" אין דעם פעריאד פון 1922 ביז היינט רעפערירט ד"ר אייגער.

ד"ר אייגער דערצעהלט, אז ער און ה' וויישעוויאנסקי האבען אין „ארט" אנגעלעגענהייטען אנגומעלט בעזוכט דעם פרעזעס פון קהלה ה' מינצבערג. ה' מינצבערג האט זיך דערקלערט אלס הייסער אנהענגער פון „ארט" און האט דערביי אילוסטרירט די קלעגליכע לאגע פון דער יודישער האנדעל וואנדעל בעפעלקערונג. אויף 37,000 יודישע פאמיליעס אין לאדז צאהלען 20,000 עטאט, צוויי טויזענד צאהלען נישט און 15,000 בעקומען אונטערשטיצונג פון פערשידענע אינסטיטוציעס. 40 פראצ. פון דער יודישער בעפעלקערונג געפינען זיך אין דער לאגע פון בעטלערס! עס איז א גרויסאמע ציפער, און דער גראנק א סוף צומאכען פון דער לאגע דארף זיין דער לאזונג פון טאג.

ד"ר אייגער דערצעהלט, ווייטער, ווי בעת די קאנטראלען ביי שילער, וועלכע בעטען מען זאל זיי בעפרייען פון שכר-לימוד, און וועלכע געבען אן זייערע עלטערען אלס „הענדלער" טרעפט מען אן אויף די יודישע סעזאן-פרנסות. זומער האנדעלט מען מיט אביסעל גרינס, ווינטער אין די פרעסט — מיט טראגען וואסער און אין די איבריגע חדשים שטארבט מען פאמעלעך פון הונגער.

די ארבייט פון „ארט" האט זיך אין די לעצטע יאהרען קאלאסאל ענטוויקעלט. דער „ארט" לאזט ארויס הונדערטער פרויען אויסגעבילדעטע אין פערשידענע פאכען. עס עקזיסטירען איצט ביים „א-ט" אין לאדז מעכאנישע קאטאך, זאקען-קורסען, רונד-זאקען-קורסען, וועבעריי, קעטלע, שטאך פערריי-קורסען, סוויטער-שטיקען, הענטשקע-שטיקעריי, וועש-נייעריי, מאשין און האנד-האפט, מאניקור, אנדולאציע, מענער-צושנייעריי, ראמען-צושנייעריי א. אנד. צווישען די, וועלכע לערנען זיך א פאך, געפינט זיך א גרויסער פראצענט פערהייראטע פאמיליען מענשען. דאס איז א דערפרעהענרע ערשיינונג, א סימן, אז די מענשען געהען אוועק פון די לופט-געשעפטען און קומען צום גראנק פון א פאך.

נאך דער דיסקוסיע, וועלכע האט זיך ענטוויקעלט ארום די רעפעראטען האבען די פערזאמעלטע בעשלאסען צו בילדען א קאמיסיע, וועלכע זאל זיך פערנעהמען מיט דער אקציע ברייט צו פראפאגאנדירען און ווערבירען מיטגלידער פאר דער געזעלשאפט „ארט".

צו דער ווערבירונגס-אקציע צוצוציהען די פראפעסיאנעלע פעראיינען, געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס, סימפאטיקער און אלע מיטגלידער פון „ארט".

בעת דער פראפאגאנדע-אקציע וועט די פערוואלטונג פון „ארט" איינארדנען אויסשטעלונגען פון די „ארט"-אויסארבייטונגען, אויספלוגען און בעזוכען פון די „ארט"-ווארשטאטען א. ד. גל.

ביז 9 איז אוונד

מעגען די געוועלבער אפען זיין ביז פרייטאג אוונד

נעכטען האט די שטעטישע סטאראסטווע בעקומען א פעראָרדנונג, לויט וועלכער עס מעגען זיין אפען די געוועלבער, פריזיער-אנשטאלטען, קאלאטעכנישע אנשטאלטען, פערפומעריעס א.ד.גל. ביז 9 א זייגער אין אוונט. די פערלענגערטע האנדעלס-שעה'ן וועלען דויערן ביז'ן 29. ד. ח. ד. ה. ביז פרייטאג איינשליסליך.

אין די חגא-טעג

(—) ווי מיר דערוויסען זיך וועלען צוליב די חגאות אלע אמטען געשלאסען ווערען פרייטאג דעם 29 ד. ח. 1 א זייגער און שבת דעם 30-טען 12 א זייגער. דעם 31-טען ד. ח. און 1-טען אפריל אלס חגא-טעג — וועט אלץ זיין אינגאנצען געשלאסען. די נארמאלע אמטירונגען וועלען זיך אנהויבען דעם 2-טען אפריל.

*

(2) די קראנקען-קאסע וועט טעטיג זיין אין די חגאות-טעג: פרייטאג און שבת ביז 12 מיטאג. די דאקטוירים וועלען ערלעדיגען נאר די וויזיטען, וועלכע וועלען אנגעמאלדען ווערען ביז 12 א זייגער. זונטאג וועלען אין די לעטשניצעס זיין דיזשורען ביז 12 א זייגער בייטאג. די פאגאטאוויע פאר דרינגענדע פאלען וועט טעטיג זיין נארמאל.

שטאטישע באד-אנשטאלטען

(מ) די שטאטישע באד-אנשטאלטען וועלען טעטיג זיין פון מיטוואך ביז פרייטאג פון 8 פריה ביז 9 אין אוונד, שבת פון 8 פריה ביז 4 נאכמיטאג.

צוגאב-פאבאר פון יאהר 1907

(—) מארגען, 8 א זייגער פריה וועט אויף פאמארסקא 18 פארקומען א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר די פאבאראווע פון יאהר 1907, וועלכע האבען צוליב וועלכע ס'איז סיבה ביז איצט זיך נישט צוגעשטעלט צו דער פאבאר-קאמיסיע. צו דער קאמיסיע דארפען זיך אויך שטעלען עלטערע יאהרגענג, וועלכע האבען נאך ביז איצט נישט רעגולירט זייער בעציהונג צו מיליטער-דינסט.

צו דער קאמיסיע דארפען זיך שטעלען די וואס וואוינען אין די קאמיסאריאטען 1, 4, 6, 7, 10, 13, 14 און וואס געהערען צו פ. ק. או. לאדז II.

קויהלען פאר ארבייטסלאזע

(מ) דער מאגיסטראט דערמאהנט אלע פעראינטערעסירטע, אז די ארבייטסלאזע וועלען בעקומען קויהלען אויף די טאלאנען פון אונטערשטיצונגס-אמט נאר ביז'ן 28 ד. ח. נאך דעם טערמין וועלען קיין שום רעקלאמאציעס נישט אנגענומען ווערען. די קויהלען ווערען ארויסגעגעבען אויפ'ן פלאץ וועגלאווא 3.

אונטערגעווארפען א ניי-געבוירען קינד

(—) אין דער וואוינונג פון זאפיא קאוואלסקא אויף קארולא 30 האט מען בעת'ן רוימען געפונען א פעקעלע אין וועלכען ס'האט זיך געפונען א טויט-קערפער'ל פון א 6-חדשימ'דיג קינד, פון מענליכען געשלעכט. ווי ס'זעהט אויס, האט אימיצער דאס קינד אין דער וואוינונג פון קאוואלסקא אונטערגעווארפען. די אויספארשונג איז אין גאנג.

צעהן יאהר לאדזער שטאט=ראט

(מ) היינטיגען טאג ווערט 10 יאהר פון דער ערשטער זיצונג פון לאדזער שטאט-ראט אין אומאפהענגיגען פוילען. נאכדעם זענען שוין פארגעקומען 2 מאהל וואהלען דעם 13. מאי 1923 און דעם 9. אקטאבער 1927. די איצטיגע קאדענץ איז די דריטע לויט'ן סדר.

אין פערלויף פון די דריי קאדענצען פון 1919–1929 האט דער שטאט-ראט נעהאט 260 מיטגלידער. פון זיי זיצען 9 ראטמענער דורך דער גאנצער צייט פון איהר עקזיסטענץ, דאס זענען פאלגענדע ראטמענער: אדאמסקי, ראפאלסקי, דאנעלעוויטש, י. בערמאן, ד"ר ראזענבלאט, ל. מינצבערג, י. ליכטענשטיין ה. ל. פאזנאנסקי, און ל. האלענדערסקי.

די פייערליכקייט אין צוזאמענהאנג מיט דעם 10-יעהריגען יובילעאום וועלען פארקומען אין מיט'ן חודש אפריל. מיט'ן פראגראם פון די פייערליכקייטען פערנעהמט זיך א קאמיסיע פון די ה"ה פרעזעס האלצגרעבער, וויצע-פרעזעס וואלטשינסקי, ראטמאן זאלאנסקי און דיר. רונדא.

ארויסגעווארפען פון דער דירה

א ארימע אלמנה מיט קליינע יתומים

אויף אגראראווא 8 האט געוואוינט אלס סובלאקאטארקע ביים לאקאטאר הענעך וואלקאוויטש די אלמנה ברכה שראקאווסקא מיט צוויי קינדער—מעדעלעך. פרוי ברכה שראקאווסקא איז א זעשנייערין און ביז דער לעצטער צייט האט זי, ווי אזוי ס'איז נישט דערנעהרט זיך און איהרע 2 יתומים. און די לעצטע פאר חדשים האט אבער די אלמנה אנגעהויבען קרענקען און פערנאכלעסיגט דאס דירה-געלד.

דאס האט אויסגענוצט דער בעל-הבית פון דער דירה ה' וואלקאוויטש און ארויסבעקומען אויף דער אלמנה אנ'עקסמיסיע.

די עקסמיסיע איז אויך אויסגעפיהרט געווארען אין דער היינטיגער וואך. די ארימע אלמנה מיט די צוויי קינדער מיט איהר גאנץ ביסעל ארימקייט זענען ארויסגעווארפען געווארען אויפ'ן הויף.

די שכנים האבען רחמנות בעקומען אויף דער אומגליקליכער און מען זאמעלט פאר איהר אביסעל געלד. די הילף איז אבער צו א קנאפע און די פרוי ווענדעט זיך צו יודען בני-רחמנים זיעגען שטיצע.

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן און א. סאמפאניעץ.

אנשעל שאר'ס אמעריקאנער יודיש טעאטער
גאסטראלען פון די וועלט-בעריהמטע
דארא ווייסמאן און אנשעל שאר

היינט, מיטוואך, ד. 27-טען, 9 אוונד צו פאפולערע פרייזען
„די חלומות פון ליבע"

ס'נעמט אנטייל (לויט א. ב.) פרויען: בעזמאן, באריסאווא, מאכראווסקא, נערה, פאדערמאן, קארעני, קאמפאניעץ. מענער: אריעל, אייזענבערג, באלבירסקי, האמבורגער, מאכראווסקי, מאטקאוו, גייהויז, פאלאנסקי, ישראל קאמפאניעץ, ראבינאוויטש, ראקאוו.
אדמינ.: מ. ארנוואלד. מוזיק. לייטער: ל. זעלמאן. בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע.

זונטאג, דעם 31. מערץ ד. י. 9 אין אוונד
פרעמיערע! ס'ווערט געשפילט „די נאכט-פייגעלעך"

אנאנס!!! די נאהנטסטע פרעמיערע—דער שלאגער פון אלע אפערעטען פון דארא ווייסמאן און אנשעל שאר
„זיין יודיש מיידעל" מיט 25 נומ' מוזיק, שענער באלעט, נייע דעקאראציעס. ספעצ. קאסטיומען, הערליכע עפעקטען. אנאנס!!!

מארקאני ראדיא אין לאדז

(—) „מארקאני" איז דער נאמען פון א ראדיא-אקציען-געזעלשאפט אין ווארשא, וועלכע האט איצט אויך אין לאדז געעפענט אנ'אפטיילונג. נעכטען אוונד איז אין דער עלעגאנט-איינגעארדעטען געשעפט אויף פיעטריקאווער 84 פארגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון נייעם ראדיא-סאלאן. עס זענען ערשינען צאהלרייכע פערטרעטער פון דער מאכט, פון די טעכנישע ארגאניזאציעס, פון דער קינסטלער-וועלט און פון דער פרעסע, ווי אויך איינער פון די דירעקטארען פון דער „מארקאני"-אקציען-געזעלשאפט אין ווארשא.

דער לייטער פון דער לאדזער אפטיילונג דירעקטאר גאלדבערג, האט געווארנט דערפאר, אז די געסט זאלען זיך געמיטליך פיהלען ביי די רייךסערווירטע טישען. די אויפנאהמע האט זיך פערענדיגט מיט א רייה טאאסטען און מיט א שעהנער ראדיא-עדיציע פון די „מארקאני"-אפאראטען.

היט אייערע קינדער!

א טראגישער פאל איז נעכטען פארגעקומען אויף נאווא קאנטנא 3, דער 5-יעהריגער זיגמונט סלאווסקי איז אריינגעפאלען אין א טאפ מים קאכעדיג-וואסער און זיך שטארק אפגעבריהט. די פאגאטאוויע האט דאס קינד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

*

אויף אלעקסאנדראווסקא 22 איז ארונטערגעפאלען אונטער דעם אדוי'כפאהרענדען טראמוואי דער 6-יעהריגער פנחס ראפאפארט. דאס קינד האט מען, מיט שוואכע סמנים פון לעבען, אפגעפיהרט אין אנא-מאריא-שפיטאל.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(ב) ג. אנטאניעוויטש (פאביאניצער 50), ק. כאנדזשינסקי (פיעטריקאווער 164), וו. סאקאלעוויטש (פושעיאזד 19), ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 28), י. זינדעלעוויטש (פיעטריקאווער 25), קאספערקעוויטש (זגערזשער 54), ס. טרזשוקאווסקא (בושצשינער 56).

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קרענק. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע.
אנדזשעיא 5, טעל. 59-40
נעהמט אן פון 8–10 פריה און פון 5–9 אבענד.
ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. N. TRACHTENHERC
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
נארוטאוויטשא 11, טעל. 33-16
נעהמט אן פון 3 ביז 5 נאכמיטאג.

לאדז געליטען פון א ווארשע-ווער באנקראט

אין ווארשא האט באנקראטירט איינע פון די בעדייטענדסטע קאנפעקציע-פירמעס רודאלף וואלפער (פאסאזש-סימאן, גאלעווקי 2). פון דעם באנקראט האט שטארק געליטען לאדז, אויף פמעט 4 מיליאן זלאטיס. די געליטענע לאדזער סוחרים האבען בעשלאסען מיט פאראייניגטע כח'ת ארויסצוטרעטען בעגען דער באנקראטירטער פירמע.

א קאמוניקאט
פון ווארשאווער ראבינאט

די פאמיליעס הערשענבערג און אדלער אין לאדז, בושעזשין און אומגעגענד, אויפמערקזאם! אייער קרובה שרה בת ר' שמואל דוד הערשענבערג, עוואקואירט 1914 קיין ראסטאוו צוזאמען מיט דעם פעטער, געפינט זיך אין נאוואטשערקאסק ביי ראסטאוו-דאן אין דער גרעסטער נויט-לאגע, זעהר ארים, קראנק אויף די פיס, נישט צו קאנען פשוט געהן און לויט דער מיינונג פון דאקטוירים וואלט זי געקאנט צוריק געזונד ווערען ביי א גוטער דערנעהרונג און אויפזיכט, וועלכע זי האט איצט נישט, אלס עלענדע יתומה אין פרעמדענלאנד. די ברידער, שוועסטער און פאמיליע ווערען דורך רב זאמסקי נ"י בראסטאוו געבעטען באלד איהר צוצושיקען א געהעריגע געלד-אונטערשטיצונג און זי ביים לעבען צו דערהאלטען און דאן זיך בעמיהען וועגען פאפירען אויף צוריק צו קומען קיין פוילען.

אויפגעריסען קעסלען.

(ע) אויף עוואנגעליצקא 16, האט בעת'ן אויפטייען די וואסער-רעהרען מיט דער הילף פון א ספעציעלען קעסעל, אויפגעריסען דער קעסעל. קיין מענשען האבען נישט געליטען. אלע שויבען פון דעם דערמאנטען הויז זענען ארויסגעפאלען.

שרפות

(–) אין דער רייסעריי פון דער פירמע ברידער זייבערט אויף סובאלסקא 6 איז פון אן אומבעוואוסטע סיבה אויסגעבראכען א שרפה. 2 אפטיילונגען פון די פייערלעשער האבען די שרפה איינגעלאשען.

(–) אויף נאוואמיעסקא 28 איז אויסגעבראכען א שרפה אין דער פליסירעריי-פאבריק פון מארגוליס. דאס פייער האט פארלאשען אן אפטיילונג פון די פייערלעשער.

אפגעלעגט די פארשטעלונג פאר „לינת הצדק"

צוליב א נישט פאראויסגעזעהענער סיבה ווערט די פיעסע „ווייב און געליבטע" היינט נישט געשטעלט ווערען לטובת „לינת הצדק". די געקויפטע בילעטען זענען גילטיג. וועגען טאג פון דער פארשטעלונג פאר „לינת הצדק" וועט בעזונדערס געמאלדען ווערען.

יובילעי-אויסשטעלונג
אין דער שטאטישער קונסט-גאלעריע

היינט, 6 אין אווענד קומט פאר אין דער שטאטישער קונסט-גאלעריע (שענקעוויטש-פארק) די פייערליכע ערעפנונג פון דער 50-טער קונסט-אויסשטעלונג, וועלכע ס'ארדענט איין דער אוצטינגער דירעקטאר פון דער גאלעריע ה' דינסטל-ראמבראווא. אין דער דאזיגער יובילעאום-אויסשטעלונג בעטייליגען זיך די קונסטלער: עחוואר אקין מיט א רייהע בילדער פון איטאליען, מאריאן טשעפינסקי, מאריאן העלם פירגא און דער לאדזער מאהלער וואצלאו ראבראוואלסקי.

בעריכטיגונג

אין דער ידיעה וועגען דער בעציהונג פון פערבאנד פון די דייטשע יודען צו דער יודישער אגענץ, אין נעכטיגען נומער פון אונזער צייטונג, איז אריינגעפאלען א טעות: עס דארף זיין, אז דער פערבאנד האט בעשלאסען זיך נישט צו בעטייליגען אין דער יודישער אגענץ.

Dr. Różaner

ספעציאליסט פאר הויט-, ווענערישע קרענקהייטען און מענער-שוואכע.

היילונג פון קווארץ-שטראהלען און דיאטערמיע

DZIELNA 9 (Narutowicza), tel. 28-98.

עמפאנג פון 8—10 און פון 5—8, פרויען פון 3—4

ווארטע זאל פאר פרויען.

מיליטערישע איבונגען

אין יאהר 1929 וועלען גערופען ווערען צו די מיליטער-איבונגען: אפיצירען: פון פיעכאטע (מיט טענקס) קאוואלעריע, פילאטען, סאפערן, פערבינדונגס-דינסט, אויטא-דינסט, זשאנדארמעריע טאבאר, בעזאפענונגס-דינסט, סאניטארען (נאר דאקטוירים און וועטערינארען) פון פאלגענדע קאטעגאריען:

1) די, וואס האבען בעדארפט געהן אויף די איבונגען אין פאריגען יאהר און האבען זיך צוליב פערשיעדענע סיבות, נישט צוגעשטעלט;

2) די יאהרגענג: 1903 (צום ערשטען מאל), ווי אויך 1895 (צום דריטען מאל). 1902, 1901, 1898 און 1893 (צום צווייטען מאל)

3) אלע ניי-נאמינירטע פאדפארוטשניקעס און ניי-צוגענומענע רעזערוו-אפיצירען פון דער ג. אקופאציאנס-ארמעי פון יאהר-גאנג 1903 — 1893 (ביז 36 יאהר) רעזערוויסטען: אונטעראפיצירען און זעלנער, וואס אויסער די זעלבער, וואס האבען געדינט אין טאבארען, בעוואפנונגס-דינסט. פילאטען און אונטעראנגעמאר-דינסט.

זעלנער, וואס האבען בעדארפט געהן אויף מיליטער-איבונגען אין פאריגען יאהר, און האבען צוליב פערשידענע סיבות די איבונגען נישט מיטגעמאכט;

פארכאראנזשעס, פון יאהרגאנג 1905 פילאטען פארכאראנזשעס אויך פון יאהר-גאנג 1906, ווי אויך די אלע פארכאראנזשעס, וואס האבען נאך ביז-איצט נישט בעקומען די נאמינאציעס אויף פארכאראנזשניקעס.

צו די מיליטער-איבונגען וועלען הייי-יאהר אויך גערופען ווערען די ספעציעלע קאטעגאריעס פון געווען גאז ארטילעריע, ספעציאליסטען — פילאטען און פון פערבינדונגס-דינסט, ווי אויך אונטעראפיצירען פון טאבאר-דינסט.

וועלכע קאטעגאריעס ס'וועלען גערופען ווערען, וועט ערשט בעצייכענט ווערען אין א בעזונדערע מעלדונג.

—=:::=—

צוטריבענע קאמוניסטישע פערזאמלונגען אונטערן פרייען הימעל

(ב) נעכטען זענען פון ווארשא געקומען די קאמוניסטישע דעפוטאטען ראשיאק און קירזשאלסקי און גלייך פון וואקזאל אוועק אויף ריימאנט-פלאץ, וואו עס האבען זיך ארום זיי פערזאמעלט א גרעסערע גרופע מענשען און די דעפוטאטען האבען אנגעהויבען רעדען. וועגען זייערע רעדעס האט מען באלד מיטגעטיילט דער פאליציי, וועלכע האט ארויסגעשיקט ריימער. אין פיר-פאליציי און מען האט די פערזאמעלטע צוטריבען. די דעפוטאטען האבען זיך ארויפגעזעצט אויף א טראמוואי און וועגפאהרען.

אין א צוויי שעה ארום האבען זיך די דעפוטאטען בעוויזען אויף דעם זעלבען ארט אויף ריימאנט-פלאץ און ווידער געזאמעלט ארום זיך איז ווידער געקומען פאליציי און ווידער דעם עולם צו טריבען, אבער אין קירצער צייט שפעטער האבען די דעפוטאטען ווידער פערזאמעלט ארום זיך אנ'עולם און עס האט זיך איבערגע'חזר'ט די זעלבע זאך. די פאליציי האט דערביי ארעסטירט 11 פערזאן.

הויז-בעזיצער וועגען אדמיניסטראטיווע שטראפען

(2) דער פעראיין פון הויז-בעזיצער האט בשעתו זיך געווענדעט צום אינערן מיניסטעריום מיט א מעמאריאל וועגען די אדמיניסטראטיווע שטראפען.

עהערגעכטען איז וועגען דעם ענין אנגעקומען אנ'ענטפער פונ'ם מיניסטער סקלאדקאווסקי, וועלכער ערקלערט פאלגענדעס:

איידער עס ווערט ארויפגעלעגט אנ'אדמיניסטראטיווע שטראף דארף גענוי אויסגעפארשט ווערען, ווער עס איז שולדיג אין דעם עובר זיין די פארשריפטען: דער לאקאטאר פון הויז, דער וועכטער צי דער בעל הבית פונ'ם הויז אליין, אז די שטראף זאל טרעפען דעם שולדיגען. עס דארף אויך פערבעסערט ווערען די טעכנישע זייט פון די קאנטראלע, ווייל עס מאכט זיך, אז פאר איין און דיזעלבע עולה ווערען צוזאמענגעשטעלט עטליכע פראטאקאלען און מען מוז בעצאהלען א פאר מאל שטראף. עס ווערט ווייטער אנגעוויזען, אז מען מוז די שולדיגע גענוי ערקלערען פאר וואס זיי ווערען בעשטראפט און א חוץ דעם מוז אויך גענומען ווערען אין אכט צי קענען די פערפליכטענדע פארשריפטען צום טערמין אויסגעפיהרט ווערען און די בעדינגונגען אין וועלכע דאס הויז געפינט זיך.

ערקלערונג פון שניידער-מייסטער פעראיין צו דער לאדזער קונדשאפט

דער רוב יודישע שניידער-מייסטער לעבען היינט אין שרעקליכע בעדינגונגען. זייער לאגע איז דערגאנגען צום העכסטען פונקט און ווייטער אזוי געהען קען עס נישט. אויף דעם גרויל פון דער אומגער לאגע מוז מען זיך אפרופען און זי מוז גרינדליך געענדערט ווערען, פרי אבער דאס צו טון מוזען אויסגעפינען ווערען די סיבות, וועלכע האבען געבראכט צו דער עקאנאמישער רואין פון שניידער-מייסטער. די גרונד-סיבות זענען צוויי'ערליי קודם-כל די פלאג פון וועקסלען און צווייטענס די אזוי געהויערע שטייער-לאסט. ס'האט זיך שוין איינגעבירגערט ווי א געזעץ, אז דער שניידער מוז פאר זיין ארבייטסלוין נעהמען וועקסלען. דער שניידער-מייסטער איז פשוט געצוואונגען געוואר'ן צו ווערען א סוחר אהן סחורה, זיך צו פערשווינדלען און פערדרעהען אויף דעם אופן, אז ער זאל מעהר נישט קענען פיהרען זיין פאך. אכציג פראצענט פון לוין פאר א שטיק ארבייט מוז דער שניידער-מייסטער בעצאהלען דעם ארבייטער אין מזומן. פון וואנען זאל אלזא דער שניידער-מייסטער נעהמען דאס געלד? ער מוז דיסקאנטירען די בעקומענע לאנג-טערמיניגע וועקסלען און דאס רוב נאך אנקומען צו פריוואט-דיסקאנטערען, וועלכע שינדען אונברחמנות'דיג די הויט, אט ביי דער דאזיגער טראנזאקציע פערלירט דער בעל-מלאכה פון 20 ביז 30 פראצענט, וואס בעשטעהט נישט נאר פון זיין אויסגערעכנטען פערדינסט, נאר מוז נאך צולעגען פון זיין אייגענע קעשענע. דער שניידער-מייסטער האט דאס אין אנהויב נישט דערפיהלט, אבער איינציטווייז איז ער צוליב פרעמדע שולד אזוי פערשווינדעלט געווארען, אז דער איינציגער אויסוועג איז דאס אפשטעלען פון בעל-מלאכה צו נעהמען וועקסלען פאר ארבייט. די דאזיגע אקציע וועט געפיהרט ווערען ארגאניזירט און סיסטעמאטיש דורכ'ן שניידער-מייסטער-פעראיין און וועט מוזען האבען ערפאלג. דער כלל קען נישט און טאר נישט זיך גלייכגילטיג צוקוקען צו דעם ווי אזוי יחידים ראנגלען זיך אין קאמף פאר דער מינימאלסטען עקזיסטענץ.

די צווייטע פלאג איז, ווי מיר האבען שוין דערמאנט, דער אומגעהויערע שטייער-לאסט, די נישט-בעגרינדעטע קלאגען וועגען דער לוקסוס, מ'שטיינם געוואוסט, פון די שניידער-מייסטער, האט דערפיהרט דערצו, אז אויף זייערע קעפ האבען זיך אנגעהויבען צו שיטען אונגעהויערע שטייער-אנשמעטונגען, וועלכע שטעהען נישט אין קיין שום פערהעלטעניש צו דער אמת'ער לאגע פון צאהלער. די אויפגאבע פון שניידער-מייסטער-פעראיין וועט דעריבער איצט זיין אויפצוקלערען גענוי די לאגע פאר די מאסגעבענדע אינסטאנצען און אנפיהרען אנ'ענערגישע אקציע צו לינדערען די גרויסע שטייער-לאסט.

צו דעם אלעם קומט נאך צו די פראגע וועגען דער קאנקורענץ צווישען די שניידער-מייסטער גופא. דאס איז אבער נישט קיין קאנקורענץ ביי דער גלייכער קוואליטעט פון ארבייט, אזא קאנקורענץ איז אונפערמיידליך און אפילו געוואונשען. דאס איז א קאנקורענץ פון דער גוטקייט פון ארבייט און פעראנטווארטליכקייט פאר ארבייט.

דער קונדע ווערט מאנכעס מאל איבעראשט פון דעם פרייז-אונטערשיד פון דעמזעלבען שטיק ארבייט ביי פערשידענע שניידער-מייסטער, און מיינט, אז דער טייערער רייסט איהם איבער. דער קונדע דארף אבער אויפמערקזאם זיין אויף דער ארבייט גופא און וויסען, אז וואו ער צאהלט בילינ, מאכט איהם אויס דאפעלט טייער. די אויפגאבע פון שניידער-מייסטער-פעראיין וועט איצט אויך זיין אונטערצונעהמען שריט, אז די דאזיגע נישט-געזונדע קאנקורענץ זאל אויסגעמידען ווערען.

פאר'ן שניידער-מייסטער שטעהען דעריבער אין איצטיגען מאמענט פאלגענדע אויפגאבען: אפשאפען די פלאג פון וועקסלען, מילדערען די שטייער-לאסט און קאמף מיט דער נישט-געזונדער קאנקורענץ. נאר אזוי-ארום וועט קענען פערלייכטערט ווערען דער גורל פון רוב שניידער-מייסטער, ס'וועלען קענען אויסגעמיטען ווערען צעהנדליגע עקסמיסיעס פון שניידער-מייסטער, וועלכע זענען דערגאנגען דערצו, אז זיי האבען נישט געהאט צו בעצאהלען קיין דירה-געלד, ס'וועלען אויסגעמיטען ווערען ליציטאציעס ביי וועלכע ס'ווערט פערקויפט דער לעצטער ארבייטער טיש פון שניידער-מייסטער פאר נישט גערעכטע אפגעשאצטע שטייערען.

פון געריכט
אפקלאנגען פון א מארד.

(ב) אין קרייז-געריכט איז נעכטען בעהאנדעלט געווארען דער פראצעס געגען א געוויסען טאמאש לאסקאווסקי און ווערא ניקא סלאווינסקא, בעשולדיגטע אין דעם, אז אין יאהר 1914, האבען זיי בעת א פערוויילונג אין א שיכור'ן צושטאנד, דערהרג'עט א געוויסען סטאדניצקי.

די בעשולדיגטע זענען געווען געמשפט נאך דורכ'ן רוסישען געריכט. די מלחמה האט אבער בעפרייט ביידע פון שטראף.

דאס געריכט האט אויסגעהערט א גאנצע רייהע עדות און פערמשפט לאסקאווסקי'ן אויף 2 יאהר טורמע, פערעכענען איהם א דריטעל לויט דער אמנעסטיע. סלאווינסקא איז פרייגעשפראכען.

יובילעי פון דער פוילישער ארטיסטין סאבינא זשעלינסקא

די בעוואוסטע און בעריהמטע צווישען לאדזער טעאטער-פובליקום, ארטיסטין פון טעאטער „פאפולארני" סאבינא זשעלינסקא וועט דאנערשטאג דעם 4-טען אפריל פייערן דעם 25-יעהריגען יובילעי פון איהר סצענישער טעטיגקייט.

די ארטיסטקע טרעט ארויס אין דעם וואדעוויל „די יורש'טע פון מיליאנען". עס איז צו ערווארטען, אז דער יום-טוב פון דער בעליבטער ארטיסטין וועט זיין צאהלרייך בעזוכט.

עס איז נאך כדאי אונטערצושטרייכען, אז די ארטיסטין איז בעזונדער פרעכטיג אין די יודישע ראלען אין זאפאלסקא'ס רעפערטואר.

מעלדונגען.

אכטונג, טראנספארט-ארבייטער!

אלע, וואס ווילען געניסען פון דער פסח-אונטערשטיצונג, מוזען זיך רעגיסטרירען היינט, מיטוואך, דעם 27. און דאנערשטאג, דעם 28. פון 6—10 אוו. אין פעראיינס-לאקאל לאגעווניצקא 4.

היינט, מיטוואך, 7 אווענד — א פערזאמלונג פון אלע ראיאנען!

די פערוואלטונג פון טראנספארט-פעראיין. 5276

אכטונג, כעמישע ארבייטער!

אלע, וואס ווילען געניסען פון דער פסח-אונטערשטיצונג, מוזען זיך רעגיסטרירען היינט, מיטוואך, דעם 27. און דאנערשטאג, דעם 28. פון 7—9 אוו. אין פעראיינס-לאקאל, בזשעזשינער 5.

די פערוואלטונג פון כעמישען פעראיין. 5278

אכטונג, נאדעל ארבייטער.

אלע, וואס ווילען געניסען פון דער פסח-אונטערשטיצונג, מוזען זיך רעגיסטרירען היינט, מיטוואך, דעם 27. און דאנערשטאג, דעם 28. פון 1—10 מיטאג און 6—10 אווענד אין פעראיינס-לאקאל לאגעווניצקא 4.

די פערוואלטונג פון אלגעם. בעקליידונגס-פעראיין. 6829

ציהונג פון דער 18-טער מלוכה-לאטעריע
5-טער קלאס — 18-טער טאג

3000 זל. — 17961 30318.

2000 זל. — 41986 120777 132303 154493.

1000 זל. — 1680 36834 43223 53250 55277 60215 67906 70017 85102 91507 93742 95985 96900 97607 112242 115967 161411.

600 זל. — 10303 22286 23116 25236 26852 31959 33732 36405 39041 50699 54529 60822 63194 69683 71774 82811 83380 86746 100830 102549 116330 119667 120229 123366 124086 138089 143004 146937 147306 147629 155221 158497 166772 173235.

כעמיש-באקטעריאלאגישע לאבאראטאריע

מאגיסטער נ. שאץ

פעטריקאווער 37, 2. שט. פרונט.

אנאליזען פון קאל, אורין, לייכען א. אז. וו.

אורין-אנאליז — 4 זל.

ספארט-בעוועגונג.

דער פוסבאל אין פוילען און אין אנדערע לענדער

אין די לעצטע יאהרען ווערט אין די ספארט-קרייזען אין פוילען שטארק דעבאטירט ארום דער פראגע, צי פערדינט דער פוסבאל אלס א צווייג אין דער ספארט-בעוועגונג דעם אויבען-אן וועלכען ער האט זיך לעצטענס כמעט סטיכיש עהזאר-בען אין דער ספארט-בעוועגונג און צי איז ער בכלל א נוצ-ליכער ערשיינונג פאר דער יוגענד.

די נארמאלע ענטוויקלונג פון פוסבאל אין פוילען האט זיך אנגעהויבען אין די יאהרען 1922—123, לעצטענס אבער, שטעהט ער אלץ אין איין שטאנד, א גרויסע מאס צוליב דער פעראָרדנונג פון בילדונגס-מיניסטער, וועלכער האט מיט צוויי יאהר צוריק פערוועהרט די שול-יוגענד זיך צו פערנעהמען מיט פוסבאל, וואס איז ביז דעמאלט ביי די שול-יוגענד געווען א מאסען-ערשיינונג. (די סטאטיסטיק וועלכע ס׳האט פערעפענטליכט דער פוילישער פוס-באל-פערבאנד בעווייזט, אז אין פוילען עקזיסטירען היינט 595 פוסבאל-קלובען אין וועלכע סיגעפינען זיך 15.500 פוסבאליסטען אין דער צייט, וואס אין די פריהערדיגע יאהרען איז די צאהל פוסבאליסטען געווען א ווייט גרעסערע.

דער בעקאנטער ספארט-טוער אין פוילען ד״ר כי עלעך האט לעצטענס דערמאנענדיג די ערשיינונג אנגעוויזען, אז ווען אין אנדערע לענדער האט דער פוסבאל שוין דערגרייכט זיין ארט אין דער ספארט-בעוועגונג איז נאך ביי אונז אין פוילען אויף דעם געביט זעהר ווייניג געטון געווארען.

ביז היינט איז נאך אין פוילען נישט פארגעקו-מען קיין שום קורסען פאר אינסטרוקטארען. ס׳איז אויך ביז היינט נישט ארויסגעגעבען געווארען קיין שום טעארעטישע אויסגאבען, וואס זאל פראפא-גאנדירען דעם פוסבאל אין דער צייט, ווען דער פוסבאל פערמאגט אין זיך אזעלכע מעלות ווי דער אויסגעצייכענטער אגיטאטאר פאר׳ן ספארט, ווי בשעת׳ן בענוצען איהם, בעוועגען זיך מיט אויסנאם פון די הענד און שולטער אלע אברים פון קערפער, ער פערמאגט א גרויסען צוציהונגס-קראפט פאר דער יוגענד און דאס וויכטיגסטע וואס ער ברענגט אריין אינ׳ם ספארט דעם דערציהערישען כאראקטער מיט זיין קאלעקטיווען צוזאמענשפיל, דרייסטקייט און שנעלע אריענטאציע.

געהמענדיג דאס אין בעטראכט, קאן מען מיינען דאס דער פוסבאל ווערט אויב נישט איננאנצען לכל הפחות ברייט אונטערגעשטיצט דורך די מאס-געבענדע פאקטארען פון דער געזעלשאפט, חייוט זיך אבער ארויס, אז דעם פוסבאל לאזט מען איבער דעם איינענעם גורל און מ׳פערנעהמט זיך מיט אנ-דערע צווייגען פון ספארט.

מ׳פערגעסט איננאנצען, האס דער גרעסטער טייל פון ספארט-פעראיינען אין פוילען זענען ענט-שטאנען אלס פוסבאל-קלובען און מיט דער צייט זע-נען אין די אינטערעסען פון פוסבאל ארגאניזירט געווארען די אנדערע סעקציעס פון דער ספארט-בעוועגונג.

די גלייכגילטיגע בעציהונג צום פוסבאל האט גע-ברענגט דערצו, אז דער פוסבאל אין פוילען איז געבליבען א סך אונטערשטעליג אין פערגלייך צום פוסבאל פון אנדערע לענדער, אזוי למשל צו די 75 טויזענד פוסבאליסטען אין שוועדען און צו די 250 טויזענד פוסבאליסטען פון דייטשלאנד, קאן מען אין פוילען אקעגענשטעלען סך-הכל 15,500 און דערמיט איז אויך די פיזישע ערציהונג ביי די בע-פעלקערונג אין פוילען א סך אנ׳ערגערע ווי אין אנ-דערע לענדער.

היינט, ווען אין אלע שולען אין דייטשלאנד ווערט דער פוסבאל בענוצט אלס ערציהונגס-מיטעל און אין די ערציהונגס-אינסטיטוציעס, איז דער פוסבאל פערפליכטענד, ריסקוסירט מען נאך אלץ ביי אונז צו פערדינען דער פוסבאל צו זיין דער אנגעוועהנסטער צווייג אין דער ספארט-בעוועגונג.

ב.

יורידישע עצות

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רע-דאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטפערען אויף יורידישע פראגען, וואס ווע-רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן

יורידישע אפטיילונג

פון „נייעם פאלקסבלאט".

בעם דערלאנגען אנ׳אנפראגע אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט ארײַנגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

9009 העגריקאווסקי:

מיר האבען שוין נישט איינמאל געענטפערט, אז א פערלעגענער חוב פאר דירה-געלד ווערט נישט וואלאריזירט לויט די כללים פון דער פער-ארדנונג פון מלוכה-פרעזידענט וועגען וואלארי-זירען פריוואט-רעכטליכע חובות.

K. S. 9010

א וועקסעל מוז ווערען אומבעדינגט אונטער-געשריבען פון אויסשטעלער.

קיין שום צייכענס (ווי צלם׳לעך, רעדלעך זענען נישט דערלאזבאר און מאכען דעם וועקסעל פאר אומגילטיג.

אויב קאן דער אויסשטעלער זיך נישט אונ-טערשרייבען, דארפען די צייכענס בעשטעטיגט ווערען דורך א רעיענט.

אזוי פאדערט אומבעדינגט דער ארטיקעל 77 פון פוילישען וועקסעל-געזעץ.

9011 א. ג—מאן:

אויב אין ווערקשטעל האבען געארבייט מעהר ווי 5 ארבייטער האט איהר דאס רעכט אויף רענ-טע פון ארבייטסלאזען-פאנד.

6012 יעקב פאמעראנצבלום זגערזשער 18:

צוליב דער עלטערער ארבייטס-פעהיגער שוועסטער און דעסגלייכען אויך צוליב דער יונ-גערער, אבער עלטערער פון 18 יאהר שוועסטער קאן מען אייער רעכט אויף דער אפיעקונסטווא קוועסטיאנירען.

9013 ז. ז.

אויב די ערשטע אינסטאנץ האט די עקסמי-סיע אפגעווארפען און דער הויזווירט האט דער-לאנגט אנ׳אפעלאציע מיט בעגרינדעטע מאטיווען, קאן געוויס די 2-טע אינסטאנץ אנ׳עקסמיסיע יא צומשפט׳ן.

אויף דער פראגע מיט׳ן שוואגער זענען מיר נישט ביכולת צו ענטפערען.

K. P. 9014

9015 אברהם ש.

9016 א געטרייער לעזער פון ציגעל-גאס 61:

9017 חיים יצחק סאלאמאנטשיק:

ווענען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פער-שטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3—4 מיטברעננענדיג די ציטונג.

9018 א לעזער פון מארגאניע:

איהר דארפט זיך רעגיסטרירען צוזאמען מיט די איבעריגע פרעמדע בירגער.

9019. ב. פון מלינארסקע.

די רעגיסטראציע אין פאראיין איז נישט מאס-געבענד. איהר דארפט זיך רעגיסטרירען אין דער אינדוסטריע-אפטיילונג ביים מאגיסטראט.

געוויס דראהט אייך א שטראף פאר דער פער-שפעטיגונג.

9020. № 100

צווישען פוילען און דער פרייסשטאדט דאנציג איז נאך פארלויפיג אזא אפמאך נישט געשלאסען געווארען. און דעריבער קאן מען דעם חוב דארט נישט אויפמאהנען.

איהר דארפט זיך ווענדען אין אורזש. ראזי-יעמטשי מיט א בקשה, אז מען זאל פעסטשטעלען דאס גרונד-דירה-געלד.

דערווייל שיקט צו דעם הויז-ווירט אויפ׳ן חשבון פון דירה-געלד קאנטעס. דער קאנטראקט איז פערשטעהט זיך נישט גילטיג.

וואס שייך דעם פראצענט-פוס איז א פראגע צי איהר פיהרט אין זעלבען לאקאל גלייכצייטיג א ווערקשטעל.

9021 א לעזער פון נארוטאוויטשא:

לאקאל-שטייער דארפען טאקע נישט בעצאה-לען ארבייטסלאזע, וועלכע זענען רעגיסטרירט אלס אזעלכע אין מלוכה׳שען אמט פאר ארבייטס-פערמיטלונג, פערנעהמען נישט מעהר, ווי 2 צי-מער און האלטען ביי זיך נישט קיין סובלאקא-טארען.

F. H. 9022

איהר קאנט דרייסט לייגען אנ׳ארעסט אויף די מאשינען.

אין פאל, ווען די פרוי פון אונטערנעהמער וועט בעקומען אויפ׳ן סמך פון איהר אקט אונטער ד. ז. א וסטרושימאניע, וועט דאס געריכט סיי ווי די בקשה פון דער פרוי וועגען בעפרייען איהר אייגענטום פון דער זאיענטשע אפווארפען בפרט, ווען דער חוב שטאמט פון ארבייט.

איהר דארפט זיך אויך דערוויסען אין קריינ-געריכט, צי אין האנדעלס-רעגיסטער, וואו די פיר-מע איז אריינגעטראגען, איז פארהאן א בעמער-קונג, אז די פרוי האט אנ׳אקט אינטערציזיע.

9023. פ. נ.

פרינציפיעל קאן אזא ארויספאהר נישט שטע-רען.

מעגליך, אז אין דעם פאל זענען פאראן אויסערגעוועהנליכע, אומשטענדען.

פערשטענדיגט זיך פערזענליך מיט אונזער יוריסט.

Dr. H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 25, טעל. 26-87

ספעציעל ארצט פאר הויט און וועגע-רישע קראנקהייטן. מענער-שוועכע. אלע ארט אנאליזן, בעהאנד-לונג מיט קווארץ-שטראלען.

ריישט פון 8—10 פריה, 12—2 נ.מ. און פון 4—6 נאכמ.

רודאלף׳ס טויט

די טראגעדיע אין מייערלינג *)

די לעצטע גרויסע יאגד

די לעצטע גרויסע יאגד אין מייערלינג האט זיך אנגעהויבען. אט די דאזיגע יאגד, וואס איז גע-ווען דער אנהויב פון רודאלף׳ס טראגישע סוף, איז פון די אייטואוינער אין מייערלינג אויפגענו-מען געווארען מיט גרויס פרייד.

וויסען מוזט איהר, אז יעדע יאגד אין דער געגענד פון מייערלינג, איז ב יידי דאזיגע איינ-וואוינער געווען א גרויס געשעהעניש. מייערלינג און די דערפער ארום זענע געמליך בעוואוינט גע-ווען פון א זעהר ארימער בעפעלקערונג. דער באָ-דען איז דארט אנ׳אומפרוכטבארער או די פויערים האבען געמוזט ארבייטען אין שוויס פון זייער פנים כדי ארויסצובעקומען דאס טרוקענע שטיקעל ברויט. איי גליק האבען אבער געהאט די איינוואוינער:

— דער שלאס פון מייערלינג.

יעדעס מאל, ווען מען האט אין די אייגענ-שעהן דערבליקט ליכט אין דעם מייערלינגער שלאס, איז א נייע האפענונג אריינגעקומען אין די הערצער פון די מייערלינגער פויערים, ז יי האבען געוואוסט, אז דער „ליבער רודי" איז דא און דאן וועלען זיי שוין האבען געלעגענהייט זיך צו פערזארגען מיט פרנסה אויף א צייט. יעדעס מאל ווען רודאלף פלעגט זיך בעווייזען אין מייערלינג האבען איהם שטענדיג די פויערים ארומגערינגעלט און ער, דער מא-נענדינער קייזער פון עסטרייך, האט זיך אריינ-געלאזען אין פריינדליכע שמועסען מיט זיינע אונטער-טאנען. ער האט אויסגעפרעגט יעדען פויער ווי עס געהט איהם און האט זיך אינטערעסירט אפילו מיט די פראסטע פאמיליען-אנגעלעגענהייטען פון יעדען פויער, וועלכע מען פלעגט איהם דערצעהלען די פויערים האבען זיך צו איהם בעצויגען ווי צו א טאטען און ווען עמיצער פון זיי איז געווען אין א נויט איז ער געקומען נאך אנ׳עצה און נאך הילף צום קרוינפרינץ: ער האט אויך זיין שטיצע קיינ-מאל נישט אפגעזאגט.

ביי די יאגדען, וואס דער קרוינפרינץ פלעגט עטליכע מאל אין יאהר איינארדענען אין מייערלינג, האבען די פויערים גאנץ שעהן פערדינט. אין די יאגדען פלעגען זיך בעטיילינען פיל הונדערטער פערזאנען און ז ייהאבען שוין געוואוסט, אז אזוי ווי די יאגד דערנעהנטערט זיך צום סוף, דארפען זיי זיך פערזאמלען אויף דעם יאגד-פעלד. די פויע-רים האבען דאן צוזאמענגענומען די הונדערטער דערשאסענע חיות און ז ייהאבען דאס צוזאמענ-געטראגען אין מייערלינגער שלאס. דער קרוינפרינץ אליין פלעגט אויף דער האנד פון עלטסטען פויער געוועהנליך נאך דעם געבען טויזענד קראנען, כדי ז יצו פערטיילען צווישען די פויערים. אויסערדעם האט יעדער פון די יאגד-אנטיילנעהמער געגעבען דעם פויער, וואס האט געטראגען זיינע דערשאָ-סענע חיות צו 50-ער און 100-ער קראנען-באנק-נאטען. נאך אזא יאגד האבען די פויערים געהאט שוין פון וואס צ ולעבע נאַ רייה חדשים.

דאסמאל איז די פרייד צווישען די פויערים געווען א בעזונדערס גרויסע. אזא יאגד האט מען שוין נישט געדענקט פון לאנגע יאהרען. ס׳איז דאך עפעס נישט קיין קלייניגקייט. דער קייזער א-ליין צוזאמען מיט׳ן קרוינפרינץ און דער גאנצער סוויטע ווי אויך מיט די מיניסטארען פון עסט-רייך און אונגארן און מיט דעם גאנצען דיפלא-מאטישען קארפוס, וואס איז געווען אקרעדיטירט אין ווין, זענען זיך צוזאמענגעפאהרען צו דער יאגד.

פונקט 10 א זייגער האט זיך געהערט דער טראמפייטער פו גרויסע קייזערליכען יאגד-האָרן, וואס האט אויפגעוועקט די גאנצע סביבה.

אויף דעם יאגד-פעלד פון מייערלינג האט זיך בעוויזען די קארעטע פון קייזער פראנץ יאזעף. דער קייזער איז אויסגעשטיגען, נעבען איהם איז גע-שטאנען דער קייזערליכער אדיוטאנט גראף פאאר. גראף טאאפע, דער עסטרייכישער מיניסטער-פרע-זידענט האט זיך געפונען פון דער אנדערער זייט פון דעם קייזער, פראנץ יאזעף וועלכער איז דער-מאלט געשטאנען אין 59-טען לעבענס-יאהר, האט אין זיך אין יענעם שעהנעם ווינטער-טאג דער-שפירט די אלטע יוגענד-כחות. ער איז געווען אין אנ׳אויסגעצייכענטען הומאר און לויט עס האבען איהם איינגערעדט די מענשען פון זיין סביבה האט עס געהאלטען נישט ווייט, דאס דער עקשנות׳דיגער ווידערשטאנד פון רודאלף זאל צוזאמענברעכען אין דעם, וואס רודאלף האט מוריע געווען, אז ער וועט אנטייל נעהמען צוזאמען מיט זיינע מענשען אין דער גרויסער יאגד פו מייערלינג, האט דער קייזער געוואלט זעהען א בעווייז, אז זיין ווידע-שפענסטיגער זוהן רודאלף וויל זיך ענדליך איבער-בעטען און זיך אונטערגעבען דעם שטארקען ווילען פון קייזער.

פראנ יאזעף האט געמאכט פערשידענע וויצען און האט גערעדט אפילו ומיט די קלענערע בעאמטע, וואס זענען אויך געוועזען אנוועזענד ב יידער יאגד, וואס עס איז געוועזען דער בולט׳סטער בעוויין, אז דער קייזער געפינט זיך אין א גוטען הומאר.

באלד האט זיך בעוויזען אויף דעם יאגד-פעלד הינטער מייערלינג קרוינפרינץ רודאלף.

ער האט יענעם טאג אויסגעזעהען נאר פיי-ערליך, רודאלף איז געקומען אין זיין פייערליכער מיליטערישער אוניפארם און אויף דער ברוסט האט ער געטראגען אלע מעדאלען או זאויסצייכ-נונגען, וואס ער האט ביז דעמאלט בעזעסען. רו-דאלף איז נישט געקומען אליין. צום ערשטען מאל האט ער זיך בעוויזען ביי א יאגד, וואו דער קייזער איז געווען אנוועזענד, מיט א גרעסערער פערזענ-ליכער ס ויטע פון עטליכע און צוואנציג פערזאן.

די סויטע פון רודאלף איז געווען נאר אנ׳אנגע-זעהענע און דער קרוינפרינ יהאט זיך מיט זיינע בעגלייטער נישט געהאט וואס צו שעהמען אפילו פאר דעם קייזער אליין. אין דער סביבה פון רו-דאלף׳ן האבען זיך נעמליך געפונען פירשט קאבורג גראף האאס, א רייה הויכע אריסטאקראטען, אונ-גארישע גענעראלען או ומיניסטארען.

אט דאס בעוויזען זיך פו זטראנספאלנער האט אין איין מאמענט גאנץ געענדערט די שטימונגען. די אנוועזענדע האבען עס בעטראכט אלס א בעליי-דיגונג פאר׳ן קייזער, וואס דער טראנספאלנער פרא וועט זיך אנ׳איינענעם טיש מיט איינגע חסידים.

צווישען דעם פערזאמעלטען עולם איז אויס-געבראכען א קאנסטערנאציע. מען האט געווארט מיט שפאנונג, וואס עס וועט איצט געשעהען און ווי אזוי דער קייזער וועט דערויף רעאגירען. מען האט מורא געהאט, אז עס זאל דא נישט קומען צו אנ׳עפענטליכען סקאנדאל, דאדורך וואס דער קייזער וועט פערלאזען די יאגד.

דער קייזער האט קודם געמאכט א ערנסט פנים, מען האט בעמערקט ווי ער האט נאכגע-דענקט א וויל, דאן האט ער מיט א שמייכעל זיך אנגערופען צום גראף פאאר: — נו, אויב ער וויל, זאל זיין אזוי!

רודאלף האט זיך דערנעהנטערט צום קייזער ביז אויף פינף שריט, האט זיך פערנייגט און סא-לוטירט. דער קייזער האט איהם גאנץ לייכט אפגע-ענטפערט, ווי ער פלעגט דאס צו טון ביי א געוועהנ-ליכען אפיציר, האט אבער נישט געשטרעקט די האנד דעם טראנספאלנער.

עס איז ענטשטאנען אנ׳אלגעמיינע קאנסטער-נאציע.

די שטימונג איז פערשוואונדען, עס איז פאר דעם גאנצען עולם איבערגעבליבען בלויז אפצו-ווארטען ווי אזוי עס וועט זיך ענטוויקלען די ווייטערע סיטואציע.

רודאלף האט זיך ווידער פערנויגט פאר׳ן קיי-זער און האט זיך צוזאמען מיט זיינע בעגלייטער אוועקגערוקט אן א זייט.

גראף טאאפע, דער עסטרייכישער מיניסטער-פרעזידענט האט געפרובט אינטערווענירען. ער האט געוואלט זיך ווענדען צום טראנספאלנער, דאס ער זאל נישט דערלאזען צו אנ׳עפענטליכען סקאנדאל איצט אויף דער יאגד, ווען עס זענען דא אנוועזענד פארשטעהער פון אויסלענדישע מלוכות. די גאנצע וועלט וועט דאך אויפגערודערט ווערען מיט דעם, וואס עס שפילט זיך אפ אין ווינער הויף. דער קייזער האט אבער אנגעכאפט דעם גראף טאאפע ביי דער האנד און האט איהם נישט געלאזט אוועקגעהען.

— ס׳איז שוין צ ושפעט — האט דער קייזער אויסגערופען — אויב ער האט ביז איצט קיין שכל נישט געהאט, דא זאל ער טראגען די קאנסעקווענצען פאר זיינע שרים!

(ווייטער קומט)

*) זעה „נייער פאלקסבלאט" נומער 68.

דער שולחן ערוך איז שטארקער פאר דעם סאוויעטישן דעקרעט

דעם 10-טען נאוועמבער איז אין דער מינסקער צייטונג „אקטיאבר" געווען געדרוקט פאלגענדע מעלדונג:

„האסראע (התראה)! איך בין מאתרע (מתרה) אלע מינסקער מויעלים (מוהלים), אז אויב זיי וועלן מאל (מל) זיין מיין נייגעבוירענעם זוהן אהן מיין וויסען, וועל איך זיי ציהען צו פעראנטווארטליכקייט.

„יוסעף סאראווסקי
פון פארזאמקאווע גאס.

לאוט ווי אויס, אז דער דאזיגער יוסף סאראווסקי איז א זוהן פון דעם פערעספער (מינסקער פארשטאט) רב אברהם סאראווסקי.

האט דער רב, דער זיידע פון דעם נייגעבוירענעם קינד, זיך נישט דערשראקען פאר זיין זוהנס „האסראע" און אין 3 וואכען ארום ד. ה., דעם 6-טען דעצעמבער איינער אליין בשתיקה, מל געווען זיין אייניקעל.

האט דער זוהן תיכף ומיד אנגעגעבען אויף זיין טאטען, דעם רב, אין געריכט פאר מל זיין דאס קינד געגען דעם ווילען פון די עלטערען.

אין חודש יאנואר איז אין מינסק פארגעקומען דער פראצעס איבער'ן רב. אויף דער פראגע פונ'ם ריכטער, צי ער אנערקענט זיך פאר שולדיג, ענטפערט דער זקן, אז ער אנערקענט זיך נישט פאר שולדיג, ווייל „לויט'ן יודישען רעליגיעזען דין, איז דער חובפונ'ם זיידען מל צו זיין זיין אייניקעל, אויב דער פאטער זאגט זיך אפ צו טון דאס, אזוי שטעהט בפירוש אין שולחן ערוך".

דער ריכטער דערקלערט איהם, אז די סאוויעטישע געזעצגעבונג רעכענט זיך נישט מיט'ן שולחן ערוך און אז אויך ער, דער אנגעקלאגטער, ווייסט, געוויס, אז עס איז א פערברעכען צו מל זיין א קינד געגען דעם ווילען פון די עלטערען.

... ענטפערט דער רב, אז פאראיאהרען האבען ע... און דרייסיג רבנים פון ווייס-רוסלאנד און אויך ער, צווישען זיי, געחתמעט אז די סאוויעטען-מאכט גיט א פולקאמע מעגליכקייט יעדען גלויבינען אויסצופיהרען זיינע רעליגיעזע התחייבות'ן האט ער, סאראווסקי, גערעכענט, אז אויב לויט'ן יודישען דין ליגט אויף איהם דער חוב צו מל זיין זיין אייניקעל, מעג ער עס טון.

האט זיך פערבונדען א ויכוח צווישען דעם ריכטער סידראנסקי (א קריסט) און דעם רב סאראווסקי, וועלכער האט נעדויערט ביז שפעט אין דער נאכט אריין, דערהוויל האט זיך אנגעקליבען א טויזענד-קעפיגער עולם, וואס האט מיט אומגעדולד אפגעווארט דעם פסק-דין. און ערשט נאך האלבער נאכט האט, ווי עס גיט איבער דער „אקטיאבר", פון דעם 16-טען יאנואר, דאס געריכט פערמשפט דעם אלטען רב צו 25 רובעל שטראף.

אריגינעלער באל פון ארוסישער גרעפין

בערלין. גרעפין ארלאוו א שהנע רוסישע אריסטאקראטקע, וועלכע איז דא אין גלות, האט פעראנשטאלטעט א „וועטשערינקע" פאר געוועזענע רוסישע אריסטאקראטען און אריסטאקראטקעס, וועמען די רעוואלוציע האט פערטריבען אהער אין בערלין און זיי זענען דא אויף צרות.

דא געפינען זיך א צאהל מענער אין דאמען, וואס זענען אמאל געווען איינגעהער אין צארישען הויף און הויכע בעאמטע אונטער צאר ניקאלאי די דאזיגע לייט בעשעפטיגען זיך דא מיט פשוט'ער ארבייט. מאנכע טרייבען טאקסיס, אנכע זענען קעלנער אין רעסטאראנען און מאנכע פערדינען קוים זייער חיונה פון אנדערע ארבייט. האט גרעפין ארלאוו זיי אלעמען איינגלאדען צו א „וועטשערינקע", צו א לוסטיגען מאהל-צייט. אין די איינלאדונגס קארטען האט די גרעפין געשריבען:

„איך האב נאר וואס בעקומען א ירושה פון צוויי טויזענד דאלאר פון א דייטשען קרוב. איך וויל עס איינגאנצען פערשווינדען אין איין נאכט אויף אויסטערס, קאוויאר און שאמפאניער, פון וואס מיר פלעגען אמאל הנאה האבען אין אונזער בעליבטען רומלאנד. קומט אלע, געקלייד'ט אין אייערע ארבייטס-קליידער. פוצט זיך נישט אויס.

איך וויל איין דא האבען אזוי ווי איהר זייט, כדי מיר זאלען זיך בעסער קענען דערמאנען אן אונזער אמאליגען גליקליכען טאג, ווען מיר האבען פערנומען א גרויסען פלאץ אין דער רוסישער אריסטאקראטיע".

די איינגעלאדענע געסט האבען ערפילט דעם וואונש פון דער גרעפין און זיי זענען צו איר געקומען אין דער הלבשה, וואס זיי טראגען ביי זייער ארבייט. די סעודה איז געגעבען געווארען אין דער וואוינונג פון גרעפין גענדריקאוו.

צווישען די געסט זענען געווען: פרינצעסין גאליציו, וועלכע פערדינט דא איהר חיונה פון זינגען אין א ציגיינער-כאר; פרינץ דאלגארוקי; גרעפין וואראנאוו, וועלכע איז א קעלנערין אין א רוסישען רעסטאראן, און אנדערע געוועזענע אפיצירען און לייב-וועכטער פון צאר ניקאלאי, וואס טרייבען איצט טאקסיס, אדער בעשעפטיגען זיך מיט אנדערע ארבייטען.

גרעפין וואראנאוו האט געזונגען און געטאנצט פאר די פערזאמעלטע. פלוצלינג אבער האט זי זיך פונאנדערגעוויינט און אלע האבען מיט איהר מיטגעוויינט, ווען זיי דאבען זיך דערמאנט אן די אלטע גוטע צייטען, ווען זיי פלעגען הוליען אין צארישען הויף.

גרעפין ארלאוו האט געהאלטען ווארט און טאקי נע'פטר'ט די גאנצע צוויי טויזענד דאלאר ירושה אין איין נאכט.

יודישער שענקער — א בישאף
איז דער גרעסטע קירך איז קיעוו

(ענדע פון 3-טע זייט).

פלעגען זיי ארומגעהן און זאמלען עסענווארג, האלץ, נדבות און אליין האבען פאר זיך. חוץ דעם פלעגען זיי פערדינגען מיט שפילען טעאטער און פסח זינגען אין די כארען פון די קירכעס א.א.וו.

אין דער דאזיגער אקאדעמיע האט מען אויך איינגעפיהרט דעם לימוד פון דער העבראישער שפראך.

אבער קיין לעהרער אויף העבראיש האט די אקאדעמיע נישט געהאט.

די אלע לעהרער, ווי ווארלאם, לאטשעווסקי, מאקסימאוויטש אדער פאווינסקי — זענען געווען אזעלכע עם-הארצים, אז דער בעריהמטער אוקראינישער פילאזאף סקאווארארא האט זיך ביי זיי געלערנט העבראיש איבער דריי יאהר און האט סוף כל סוף געקאנט אנשרייבען אזא זאץ מיט העבראישע אותיות: „ההמעל והארץ" און ביז היינטיגען טאג פשט'לען זיך די אוקראינישע געלערנטע: איז דאס העבראיש אדער נישט?

דאס ברענג איך אלס א ביישפיל פון עם-הארצות אין דער גרעסטער אקאדעמיע פון אוקראינישען פאלק.

דער פאקטישער ברודער האט וועגען דעם מסתמא געוואוסט. האט ער ארויסגעשיקט דעם למדן קיין דייטשלאנד, וואו קאנסטאנטין האט זיך געלערנט דייטש און דעם העבראישען דקדוק (מסתמא אין א טעאלאגישען אנשטאלט.)

ווען ער איז געקומען צוריק קיין קיעוו איז ער באלד בעשטימט געווארען פאר א פראפעסאר פון העבראיש און דייטש אין דער קיעווער גייסטליכער אקאדעמיע.

אין א צייט ארום איז ער געווארען א גלח און האט דערקומען א שטעלע ביי דער צערקווע פון דער אקאדעמיע.

קאנסטאנטין קריזשאנאווסקי איז געווען זעהר פעהיג צו שפראכען. ער האט זיך אויך אויסגעלערנט שנעל פראנצויזיש און דערפאר בעקומען נאך א... פראפעסור.

דער דעמאלסדיגער רעקטאר פון דער אקאדעמיע גריגארי קאניסקי, האט אין א בריף געשריבען וועגען דעם עלוי-משומד, אז ער איז פעהיגער פון אלע אנדערע פראפעסארען און קיינער קאן זיך נישט פערגלייכען מיט איהם.

אין יאהר 1758 האט מען איהם בעשטימט פאר דעם פרעדיגער פון דער בעריהמטער קיעווער קאטעדראלער קירך פון סאפיע — בלייבענדיג אין דערזעלבינער צייט דער פראפעסאר פאר העבראיש און פראנצויזיש אין דער אקאדעמיע.

אין צוויי יאהר ארום איז ער שוין געווען א העכערער גלח (פראטאיערעי) אין דער שטאט ראמני.

דעם 13-טען יולי 1773 האט קאנסטאנטין קריזשאנאווסקי פייערליך געמאכט א „חנוכת הבית" פון א נייער צערקווע אויף דער טעריטאריע פון דעם לעצטען זאפאראזשער אטאמאן קאלישעווסקי, דאס איז געווען זיין טריומף — ווייל ער האט זיך שטארק בעמיהט צו פערגרעסערען די צאהל פון צערקוועס אין אוקראינע.

אין די פרייע צייטען פון לערנען און מיסיאנער טעטיגקייט האט זיך קאנסטאנטין קריזשאנאווסקי פערנומען מיט ליטעראַרישער טעטיגקייט.

ער האט איבערגעזעצט אויף אלט-רוסיש צוויי ווערק פון דעם בעריהמטען קאטוילישען שרייבער, דעם הייליגען אויגוסטין.

קריזשאנאווסקי איז געווען צו אלט ער זאל קאנען גערן נאך העכער אויף די שטאפלען פון דער פראוואסלאווער קאריערע.

ער האט זיך דעריבער שטארק געווארנט, אז זיין זוהן (דוכט זיך א בן יחיד) זאל קאנען גרעסער העכער פון איהם.

און ער האט עס דערגרייכט.

דעם משומד'ס זוהן איז געקרוינט געווארען מיט דער קרוין פון אן ארכיעפיסקאפ. דאס איז פארגעקומען אין קיעוו. אויב דער פאטער האט נאך געלעבט — איז נישט בעקאנט.

ער האט זיך א נאמען געגעבען סמאראגד לזכרון דעם הייליגען סמאראגד וואס איז אומגעקומען אין ביזאנץ דעם 7-טען יוני 306.

דער ארכיעפיסקאפ (ערץ-בישאף) סמאראגד — דער זוהן פון אן'אוקראינער למדן — איז געשטארבען אין יאהר 1863.

אין דער געשיכטע פון דער פראוואסלאווער קירך פערנעהמט ער א וויכטיגען פלאץ.

ער האט זיך אויסגעצייכענט מיט זיינע טעאלאגישע ווערק, מיסיאנערישער טעטיגקייט און גוטסקייט צו יודען.

די קאריערע פון די ברידער קריזשאנאווסקי איז אן'אויסערגעוועהנליכער פאל אין דער געשיכטע פון יודען אין אוקראינע.

פון דערזעלבער שמד-עפידעמיע פון יאהר 1742 זענען ארויס פערשידענע פאלקאווניקעס-משומדים, רייכע סוחרים-אנטיסעמיטען.

עס האט זיך רעמאלט צונויפגעמישט זעהר א סך יודיש בלוט מיט אוקראיניש און נישט אומזיסט זענען פערהאן מעשיות וועגען קאזאצקע אטאמאנעס, וואס שטאמען אליין פון יודען און דערפאר הרגענען זיי די געוועזענע ברידער זייערע.

ביז איצט האט מען געלייקענט די שמד-בעוועגונג פון יאהר 1742.

איצט זענען געקומען פארשער און האבען בעוויזען, אז נישט אלע יודען האבען פערלאזען אין יענעם יאהר אוקראינע און אז מאנכע פון זיי האבען געמאכט קאריערעס וועגען וועלכע עס האט זיך זיי קיינמאל נישט געחלומט.

ד"ר. ה. שאצקי.

Dr. med. J. LUBICZ
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 41-46
קראנקהייטען פון די ביינער, גלידער,
... פון די פליצעס און גלידער.
... און ... ארטאפעדישע ...
... אויף פלאטפוס ...
... פיס, גאזיטען א. ז. ו.
עמפפאנג פון 5—7 אין אוונט.

גאלדענע גליקען
(ראמאן)

(5

— יא! — האט נאטאן ארויסגעוויינט — דאס איז מיר איינגעפאלען ווען איך האב אייך דערזעהן שפאצירען אויפ'ן ברעג טייך, ווען איך וואלט געגלויבט אין טייוולאנישע מעשים, וואלט איך געקאנט מיינען, אז דער טייוועל אליין האט אייך אהערגעשיקט. ווארום איך צווייפעל, צי עפיס אן'אנדערע קראפט וואס'ט זיך ענטשלאסען מיר בייהילפיג צו זיין...

— הע... אויב דער טייוועל האט עס מיך צו אייך געשיקט, בעדארף איך איהם צו זיין דאנקבאר פאר א גוטען אוונדברויט, וואס זשע ווילט איהר פון מיר?

ער האט גישט גלייך געענטפערט.

פאמעליך, נאר אין ענטשלאסענע ווערטער האט ער מיר דערקלעהרט זיין כוונה:

— איך וויל, אז איהר זאלט פערגעהמען מיין ארט, איך וויל, נעמליך, אז מיר זאלען זיך טוישען מיט די קליידער, און אז פון דעם דאזיגען רעסטאראן זאלט איהר היינט ביינאכט ארויס אלס פלאמאן נאטאן און איך — אלס דזשעק בערמאן.

— גוט! האב איך איינגעשטימט, פיהלענדיג, אז דער קאפ טיינער זאגט זיך מיר אפ צו דענקען — און דערנאך?

— דערנאך וועט איהר אוועק אין מיין הויז, און אין משך פון דריי וואכען וועט איהר דארט וואוינען פונקט איך אליין וואלט עס געווען, אויב צום סוף פון די דריי וואכען וועט איהר בלייבען לעבען, וועט איהר דאן קענען טון, וואס עס ווילט זיך אייך פערגלוסטען.

א ווייל'ע האט זיך אויסגעדוכט, אז די גאנצע מעשה איז נישט מעהר, ווי א וויץ... א נארישער שפאס פון א פוסטעפאסניק א מיליאנער. בעגעגענענדיג אבער דעם קאלטען בליק פון זיינע בלויע אויגען, וואס האבען אויף מיר פארשענד געקוקט, האב איך פערשטאנען, אז ער רעדט ערנסט.

— ס'וועט דערפון גארנישט ארויסקומען, — האב איך זיך מיה שחורה'דיג אפגערופען — אויב, לאמיר אננעהמען, אייער דינערשאפט וועט נישט דערקענען דעם אונטערשיד, וועט דאך דער ערשטער בעסטער פון אייערע פריינד מיך דערקענען.

— פארוואס עפיס אזוי? האט ער א פרעג געטון — איך מיין גאר פשוט, אז זיי וועלען מיינען, איך בין א ביסעל געריהרט געווארען פון זינען, אז דער זכרון איז ביי מיר אפגעשוואכט געווארען, אז איך בין געווארען טפש'וואטע און צוטראגען, און עפיס אנדערש וועט זיי גארנישט איינפאלען?

— אבער גיט נאר א טראכט וועגען די טויזענדער זאכען, פון וועלכע איך האב קיין בלאסע אהנונג נישט! כ'מיין די נעמען פון אייערע בעקאנטע, אייערע בעציהונגען מיט זיי, אייערע ענינים... אפילו דעם פלאן פון די צימערען אין אייער וואוינונג. איך וועל זיך דאך תיכף פערראטען.

— וועגען דעם אלעם האב איך שוין געטראכט, ווען איך וואלט עס אלץ נישט געהאט פאראויסגעזעהן, וואלט איך אייך נישט געמאכט מיין פארשלאג.

איך האב אויף איהם געקוקט מיט גרויס נייגעריגקייט.

— און אייך איז גארנישט איינגעפאלען דער געדאנק, אז איך קאן צונעהמען דאס געלד, און לעבען, וואס איהר דאן קענען טון, נישט האלטענדיג זיך ביי אייערע בעדינגונגען.

— איהר קאנט עס, איך ווייס, — האט ער געענטפערט — אבער איך פערלאז זיך אויף אייער ערען-ווארט.

צווישען אונז איז ווידער געשטאנען א שטילשווייגען.

— גוט! — האב איך געזאגט מיט א קורץ געלעכטערעל — אויב דאס איז פאר אייך גענוג... כדי עס זאלען נישט פארקומען קיין מיספערשטענדנישען. טא זייט אזוי גוט, און חר'ט איבער אייערע בעדינגונגען. איך בעקום פון אייך צעהן טויזענד פונט — צוויי טויזענד במזומן, און דעם רעשט אין א טשעק — און איך ווער אויף דריי וואכען איהר, ד. ה. פלאמאן נאטאן. ס'איז העכסט וואהרשיינליך, אז אין משך פון דער דאזיגער צייט וועט מען מיך דערהרג'ענען. אויב אבער איך וועל, געגען אלע דערווארטונגען בלייבען לעבען, וועל איך פריי קאנען דיספאנירען מיט זיך, ווי איך וועל וועלען.

נאטאן האט אלס צייכען פון בעשטעטיגונג איינגעבויגען, דעם קאפ, און איבער די ליפען זיינע האט זיך, דוכט זיך, אדורכגעגליטשט א שמייכעל.

— איהר האט מיך פילשטענדיג ריכטיג פערשטאנען.

איך האב ארויפגעשלונגען א קיעלישקעל קאניאק, און בין פערזונקען געווארען אין אנגענעהמע מחשבות'ן.

די אויסזיכטען רייך צו ווערען אין פערלויף פון דריי וואכען זענען מיר זעהר געפעלען געווארען.

חוץ מזה איז די מעשה גופא געווען זעהר אינטערעסאנט, און זי האט מיך, מחמת דער געפעהרליכער לאגע אריבערגעטראגען מיך פונ'ם צענטער פון לאנדאנער לעבען אין די סכנות-נפשות'דיגע בעדינגונגען פון דרום אמעריקא.

שטעהענדיג פריהער אויפ'ן ברעג פון דער טעמזע האב איך זיך שטארק געקלאגט אויף דער איינטאניגער גרויקייט און לאנגווייליגקייט פונ'ם לעבען, און דא איז פלוצים געשעהן עפיס אויסערגעוועהנליכעס!

דאס הארץ מיינס האט שטארק פולסירט, און דאס בלוט האט העסטיג געקלאפט אין די שליפען.

— אויב איהר וועט נישט האלטען מיין פראגע פאר אונבעשיידען, — האב איך זיך אפגערופען — וואלט איך גערן געוואלט וויסען, צי אייער פערשווינדען וועט נישט ארויסרופען עפיס קאמפליקאציעס?

נאטאנס ברעמען האבען זיך צוזאמענגעצויגען, און אויף די ליפען האט זיך בעוויזען אן אנטיפאטיש שמייכעל.

— כ'האב מורא, אז קיין שום געניעס וועל איך אייך וועגען דעם נישט קאנען זאגען, איך קאן אייך בלויז פערזיכערען, אז אויף מיין ארט דראהט אייך נישט קיין שום געפאהר, א חוץ... טויט. קיין שום פערברעכענס בין איך נישט בעגאנגען... פערברעכענס, פערשטעהט זיך, אין דער אויסטייטשונג פון ענגלישען געריכטס-וועזען.

ער האט זיך פונאנדערגעלאכט.

— דאס איז זעהר אנגענעהם צו הערען, — האב איך דורך אנב'דיג בעמערקט — נאר מיר וואלט געווען נאך אנגענעהמער, ווען איך וויים, מעהר וועניגער, וואס עס דראהט אייך, און פון וואנען ווארט איהר אפ די סכנה?

— צום אומגליק, ווייס איך עס אליין נישט, איי, ווען איך וואלט עס געוואוסט...

(פארזעצונג קומט)

„וואַלפּאַנס צירק"

הײַנט פּרעמיערע! גרויסער יו"ט-פּראָגראַם!

מעכטיגע צירק-אַטראַקציע! אין די הויפּט-ראָלן

Demenico Gambino, Helena ALLAN

Idąc ul. Wolborską do Ogrodowej Nr. 3 w halach

zgubiłem portfel

zawierający zł. 250.— i różne weksle:

1) weksel na zł. 100.— pł. 29 kwietnia r. b. z wystawienia P. Grynberga,
2) „ „ 60.— „ 30 maja „ „ Gdalewicza
3) „ „ 70.— „ 10 lipca „ zlecenie Kopel
4) „ „ 40.— „ Świczerek

1) protest na zł. 190.— Blausteina, 2) protest na zł. 200. —Blausteina 3) protest na zł. 100.— Gdalewicza. 4) protest na zł. 85.— żyro Wajsman 5) protest na zł. 39.— wystawca Boms. Powyższe weksle i protesty zostają unieważnione. Uczciwy znalazca zechce pieniądze sobie zatrzymać, a weksle i protesty oddać do Ryzenberga, Franciszkańska 4, lub tel. 31-65

AKUSZERKA
MASAŻYSTKA
B. JAKUBOWICZ
38 זגערזשער 38.
ערטיילט הילף-געבורטען פּריוואַט און פון דער קראַנקן-קאַסע. כ'נעם אויך אן אינדערהיים היזיטען.

Dr. DONCHIN

מאַניושקי 1, טעלעפאָן 9-97
ספּעציאַל-אַרצט פאַר אוינגענקראַנקהייטן
נעמט אָן טעגליך פון 10–1 מיטאָג און 4–7 נ.מ.
זונטאָג פון 10 ביז 1 בייטאָג.

Dr. med. ALBERT GOTLIB

פּיעטריקאָווער 26,
טעלעפאָן 50-77.
אַקושער און ספּעציאַליסט פון פרויען-קראַנקה.
נעהמט אָן פון 4 ביז 7 אָווענד. 5340

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27
tel. 31-78,
הויט- און וועגעריש קראַנקהייטן און ליבעסשוואַכע שאַנצן
נעמט אָן פון 4–7 אין אָוונט

צייטווייליג
איבערצוגעבען
א שניידער-ווערקשטעל
אין א גוטען פּונקט. צו ערפאַהרען מלינאַרסקאַ 2 ביי מיאַדאָוויטש. 6277

Dr. med.
W. EYCHNER
גינעקאָלאָג-אַקושער
זגערזשער 11.
טעל 34-72
נעמט אָן פון 6–8 אָווענד.

א פעהיגער יונגערמאַן
זוכט א פּאָסטען, ס'קען זיין אלס אַגענט אין דער קאָלאָניאַל-בראַנזשע, מיט די בעסטע רעפערענצען.
אָפּערטען אונטער M. D. אין אַדמ.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און דענטיסטישער קאַבינעט.
זגיערסקאַ 17 טעל. 16-33.

ד"ר ... נאָז, האַלז, אויערן קר.	11–10 2–3 7–6
ד"ר ראָזענבלום הויט און געשלעכט קר.	10–11 1–3
ד"ר גאָלדשטיין אויגען-קראַנקהייטן אַלטער	1–2 7–6
ד"ר ... נערווען קראַנקהייטן	12–2 [illegible]
ד"ר ראָזענבלום קינדער-קראַנקהייטן	10–12 4–5
ד"ר ... פרויען און געבורטס-הילף	$11–1\frac{1}{2}$ 5–6
ד"ר ... כירורגישע-קראַנקהייטן	4–5 1–2
ד"ר ווייסבערג אינ. קראַנקהייטן	10–1, 6–7
ד"ר ... רענטגען	10–12 4–6
א. ... ציינדאָקטער	5–7
ג. ... ציינדאָקטער	6–9

ציינער-... , ...
בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרן
א רענטגען-אינסטיטוט
...
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
חירים אין דער שטאָט.
ערצט.-קאָסמעטיש. קאַבינעט
...

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און דענטיסטישער קאַבינעט.
פּיאָטרקאָווסקאַ 11, טעלעפאָן 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָווענד.

ד"ר אייכ... נאָז, האַלז, אויערן קר.	$4\frac{1}{2}$–$5\frac{1}{2}$
ד"ר ... קינדער-קראַנקה.	9–11 3–$4\frac{1}{2}$
ד"ר ... אינערליכע קראַנקהייטן	12–2
ד"ר ... הויט און געשלעכטס-קר.	$12\frac{1}{2}$–$1\frac{1}{2}$
ד"ר ... נערווען און גייסטיגע קר.	1–2
ד"ר ... אויגען-קראַנקה.	$12\frac{1}{2}$–$1\frac{1}{2}$
ד"ר ... כירורגישע קראַנקהייטן	2–3
ד"ר ... פרויען און געבורטס-הילף	3–4

...
אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.
בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרן
א רענטגען-אינסטיטוט.

ד"ר ... קאָסמעטישער קאַבינעט
ציינאַרצט 10–1 5–6
...
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

מאַשין-לעבער
...
ג. נאַרוטאָוויטשאַ 29

Obwieszczenie.

Magistrat m. Łodzi niniejszem podaje do wiadomości, że uchwalony przez Radę miejską w dniu 26 czerwca 1928 roku statut o podatku od zbytku mieszkaniowego z wprowadzonemi doń na skutek zaleceń władz nadzorczych zmianami, przyjętemi na posiedzeniu tejże Rady Miejskiej w dniu 19 lutego 1929 roku, ogłoszony został w Dzienniku Zarządu m. Łodzi Nr. 12 z dnia 19 marca 1929 roku.

Ogłoszony statut — zgodnie z zawartem w nim postanowieniem (§ 12) — obowiązuje na terenie m. Łodzi od dnia 1 lipca 1928 r.

Wobec powyższego Magistrat m. Łodzi zawiadamia płatników podatku od zbytku mieszkaniowego, że termin wniesienia reklamacji **wymiaru za II-gie półrocze 1928** przesunięty zostaje **do dnia 15 kwietnia (włącznie) 1929 r.** i że do nieuiszczonych do dnia tego należności podatkowych, przypadających za wyżej podany okres wymiarowy, odsetki za zwłokę doliczane nie będą.

Łódź, dnia 16 marca 1929 roku.

Magistrat m. Łodzi

Przewodniczący Wydziału Podatkowego
(—) L. KUK

Prezydent:
(—) BR. ZIEMIĘCKI

הויז-בעזיצער!

הײַנט, מיטוואָך, דעם 27-טען מערץ ד. י., פּינקטליך 5 נאָכמיטאָג קומט פאָר
אין פילהאַרמאָניע-זאַל, נאַרוטאָוויטשאַ 20

א גראַנדיעזע פּראָטעסט-פערזאַמלונג
פון די לאָדזער הויזבעזיצער און פון די פאָרשטעט

אויף דער פּראָטעסט-פערזאַמלונג וועט אַרומגערעדט ווערען די קאַטאַסטראָפאַלע לאַגע פון די הויז-בעזיצער אין פערבינדונג מיט דעם נייעם 100 פּראָצ. פּאָדאַטעק מצד דעם לאָדזער מאַגיסטראַט צו די שוין בעלאַסטעטע 100 פּראָצ. אָבגאַבען, וועלכע זענען אויף דער לעצטער שטאָט-ראַט-זיצונג אַנגענומען געוואָרען.

הויז-בעזיצער! קומט אַלע צו דער פּראָטעסט-פערזאַמלונג! עס האַנדעלט זיך צו פערטיידיגען אייערע רעכט און אייערע אייגענע אינטערעסען. דאָס אָבוואַרפען פון דעם איבערלאַסטעטען פּאָדאַטעק, קאָן דעצידירען איבער אייער עקזיסטענץ – אדער אונטערגאַנג!

אויף דער פּראָטעסט-פערזאַמלונג טאָר נישט פעהלען קיין איין הויז בעזיצער!

אין אייער האַנד ליגט אצינד אייער גורל פאַר דער צוקונפט! אָהן אייך, וועט קיינער נישט שיצען אייך! קומט מאַסענווייז!

6270

די פערוואַלטונג פון די הויז-בעזיצער-פעראיינען אין לאָדז און די פאָרשטעט.

אכטונג, ה"ה פריזיערס!

געוויסע פּערזאָנען פּעררופען זיך אויף מיין נאָמען. איך ערקלער, אַז איך האָב מיט די פּערזאָנען קיין שום געמיינזאַמעס. מיין געשעפט געפינט זיך ווייטער אויף וואָלבאָרסקאַ 1. מיט אכטונג
I. Charenzowska, Łódź, Wolborska 1
בעמ.: איך האָב רעדוצירט די פרייזען אויף 25%.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1
פאַר וועגערישע הויט-קראַנקה.
...
קוואַרץ-לאַמפּ, עלעקטרישער
הייל-קאַבינעט קאָסמעטיק.
— — טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָווענד. — —
פון 11 ביז 12 ביי טאָג און פון 2 ביז 3 נאָכמ.
...
אַכסקאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.
– ... –
חירים 3 זל.

מעכאַנ. שלאָסעריי און שווייסעריי
J. REDER
ŁÓDŹ, Konstantynowska 11
(Róg Zachodniej)
כ'נעהם אָן אַלערליי שלאָסעריי-אַרבייטען צו ביליגע פרייזען און פּינקטליכע אויספיהרונג.
פריוואַט-וואוינונג: גדאַנסקאַ 20.

LEKARZ DENTYSTA ציין-אַרצט
St. GELBERG
זאַכאָדניאַ 15, טעל. 08-31.
היילט גאַנץ פערגעלעפענטע ציינער און מויל-קראַנקהייטען, ציהן - ציהונג אָהן שמערצען, ...
נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 7 אָווענד.

איבערצוגעבען
פון זאַפּאָרט אין צענטער פון שטאָדט
א געוועלב
פּאַסענד אויף א פיש-געוועלב. צו ערפאַהרען אין אַדמיניסטר. 6278

פערלוירען געוואָרען
א פּאָרטפעל און א לאָטעריע-צעטעל גומ' 166054 (א פּ"ר-טעל לאָס) און א אינקאַסאָ-קוויט אויף 105 זל. פון קליינ-הענדלער-באַנק, אירדאַוואַ 2 פאַר ס.ס נמעל. אָבצוגעבען נעגען בעלוינונג נאָוואָ-מיעסקאַ 6. טאַרנעראָוו פּונקעל

Dr. med.
H. LAJCHTER
צאָהן-כירורג
דזיאָסלע-, קין-, גימצן- און צונג-קראַנקהייטען.
Konstantynowska 9.
telefon 49-66
od $1\frac{1}{2}$—5 po poł. 4604

Zaginiony został
weksel na zł. 100.— z wystawienia H. Jakubowicza, zlec. Blacherowicz płatny 21/7 r. b. Weksel powyższy zostaje unieważnjony. Uczciwy znalazca zechce takowy zwrócić do Blacherowicza, ul. Żórawia 17.

אַבאָנעמענטס-פּרייז: אין לאָדז — 5 זל. א חודש מיט אָפּטראָגען א היים; אויף דער פּראָווינץ — 5,6 א חודש; אין אויסלאַנד — 8 זל.
פאַר'ן אינהאַלט און טערמינען די אָנאָנסען איז דער פאַרלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

אַנאָנסען-פּרייז: פאַר'ן טעקסט — 18 גר. פריוואַט אָן קרב יו"ט — 24 גר. אין דער זייט 8 שפּאַלטען; אין טעקסט — 40 „ „ „ 60—; פאַר'ן טעקסט — 12 „ „ „ 18—; אויף דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. אויסל. 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א וואָרט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufmann.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.